

Samenspel landelijk en gemeentelijk inkomensbeleid

Een onderzoek naar de armoedeval in de gemeenten
Ermelo, Harderwijk en Zeewolde

Stimulansz

Wilma Kuiper
John Nuyten
Annemieke Wildenburg

November 2020

Samenspel landelijk en gemeentelijk inkomensbeleid

Een onderzoek waarin, in opdracht van de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, wordt nagegaan in hoeverre inwoners die vanuit de bijstand betaald werk aanvaarden, er door verlies aan landelijke en gemeentelijke regelingen financieel op achteruitgaan.

Inhoud

Managementsamenvatting	5
Onderzoeksuitkomsten	5
Aanbevelingen	7
Inleiding	7
Leeswijzer	8
1. Opzet van het onderzoek	9
1.1 Inleiding	9
1.2 Onderzochte inkomens en overzicht van de relevante regelingen.....	9
1.3 Wanneer is er sprake van recht/geen recht op deze regelingen?	10
1.4 Wat bepaalt de hoogte van de regelingen?	11
Gemeentelijke regelingen die niet meegenomen worden in de berekening	12
1.5 Het verzamelen van de onderzoeksdata	13
Het bepalen van de 'gemiddelde' aanvrager	13
Het vaststellen van de resterende stelposten.....	13
De grenzen aan het onderzoek: welke regelingen worden niet behandeld?	14
De grenzen aan het onderzoek: welke vragen worden niet beantwoord?.....	14
Onderzoeksmethode bij het berekenen van de landelijke toeslagen en heffingskortingen	14
Toelichting op de grafieken en tabellen:.....	14
2. Gemeente Ermelo	16
2.1 Armoedeval bij alleenstaanden.....	17
Toelichting armoedeval alleenstaande gemeente Ermelo.....	19
2.2 Armoedeval bij alleenstaande ouders.....	20
Toelichting armoedeval alleenstaande ouder gemeente Ermelo	22
2.3 Armoedeval bij echtpaar/samenwonenden zonder kinderen	23
Toelichting armoedeval echtpaar / samenwonenden zonder kinderen gemeente Ermelo	25
2.4 Armoedeval bij een echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen.....	26
Toelichting armoedeval echtpaar/samenwonenden met kinderen gemeente Ermelo.....	28
2.5 Conclusie gemeente Ermelo.....	29
Overzicht armoedeval in Ermelo per huishoudtype per maand	29
3. Gemeente Harderwijk	30
3.1 Armoedeval bij alleenstaanden.....	31
Toelichting armoedeval alleenstaande gemeente Harderwijk	33
3.2 Armoedeval bij alleenstaande ouders.....	34
Toelichting armoedeval alleenstaande ouder gemeente Harderwijk.....	36

3.3 Armoedeval bij echtpaar/samenwonenden zonder kinderen	37
Toelichting armoedeval echtpaar/samenwonenden zonder kinderen gemeente Harderwijk.....	39
3.4 Armoedeval bij echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen.....	40
Toelichting armoedeval echtpaar/samenwonenden met kinderen gemeente Harderwijk	42
3.5 Conclusie gemeente Harderwijk	43
Overzicht armoedeval in Harderwijk per huishoudtype per maand.....	43
4. Gemeente Zeewolde	44
4.1 Armoedeval bij alleenstaanden.....	45
Toelichting armoedeval alleenstaande gemeente Zeewolde	47
4.2 Armoedeval bij alleenstaande ouders.....	48
Toelichting armoedeval alleenstaande ouder gemeente Zeewolde.....	49
4.3 Armoedeval bij echtpaar/samenwonenden zonder kinderen	51
Toelichting armoedeval echtpaar/samenwonenden zonder kinderen gemeente Zeewolde.....	53
4.4 Armoedeval bij echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen.....	54
Toelichting armoedeval echtpaar / samenwonenden met kinderen gemeente Zeewolde.....	55
4.5 Conclusie gemeente Zeewolde	57
Overzicht armoedeval in Zeewolde per huishoudtype per maand.....	57
5. Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde:	58
5.1 Armoedeval bij alleenstaanden.....	59
Toelichting armoedeval alleenstaande Harmonisatie Ermelo, Harderwijk en Zeewolde	61
5.2 Armoedeval bij alleenstaande ouders.....	62
Toelichting armoedeval alleenstaande ouder Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde	64
5.3 Armoedeval bij echtpaar/samenwonenden zonder kinderen	65
Toelichting armoedeval echtpaar/samenwonenden zonder kinderen Harmonisatie	67
5.4 Armoedeval bij echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen.....	68
Toelichting armoedeval echtpaar / samenwonenden met kinderen Harmonisatie	70
5.5 Conclusie Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde	71
Overzicht armoedeval Harmonisatie per huishoudtype per maand.....	71
6. Conclusie en aanbeveling.....	72
6.1 Overall nadelen van de armoedeval.....	72
Denken over de armoede, minimabeleid en de armoedeval.....	73
6.2 Aanbevelingen voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde	73
Manieren om de armoedeval te voorkomen of verminderen	73
7. Bijlage: Overzicht landelijke toeslagen.....	76

Managementsamenvatting

Het uitgangspunt van de Participatiewet is dat iedereen naar vermogen moet kunnen meedoen aan de samenleving. De beste manier om dit te doen is met werk. Dit kan zijn werk in loondienst, werk als zelfstandige of vrijwilligerswerk. Het is van belang dat bijstandsgerechtigden die kunnen werken, werk vinden waarmee zij voldoende verdienen om in hun eigen levensonderhoud te voorzien. Het doel is duurzame uitstroom uit de bijstand en financiële vooruitgang.

Maar niet voor iedere uitkeringsgerechtigde levert betaald werk ook daadwerkelijk meer inkomen op. Vaak gaat iemand die net iets meer verdient dan de bijstandsnorm vanwege de afbouw of het wegvalLEN van landelijke en gemeentelijke inkomensondersteuning, er feitelijk in inkomen op achteruit. Dit is de zogenoemde armoedeval. Deze maakt dat bij uitkeringsgerechtigden de motivatie om te gaan werken kan afnemen, je bent dan immers 'een dief van je eigen portemonnee'.

Voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde is dit reden om onderzoek te laten doen naar de armoedeval onder hun inwoners. De centrale vraag bij dit onderzoek is:

Gaan mensen die vanuit de bijstand gaan werken er op enig moment financieel op achteruit omdat het recht op gemeentelijke regelingen voor inkomensondersteuning wordt afgebouwd of vervalT?

In het onderzoek, dat door Stimulansz is uitgevoerd, is gerekend met 4 huishoudtypes:

- alleenstaanden;
- alleenstaande ouders met 2 kinderen, 1 op het basisonderwijs en 1 op het voortgezet onderwijs;
- echtparen / samenwonenden;
- echtparen / samenwonenden met 2 kinderen op het basis en voortgezet onderwijs.

Er zijn berekeningen gemaakt op casusniveau, want de armoedeval voor een individueel huishouden zal ook individueel berekend moeten worden. Het onderzoek geeft een algemeen beeld op basis van deze casusberekeningen.

Onderzoeksuitkomsten

Uit dit onderzoek door Stimulansz blijkt dat er in sommige gevallen inderdaad sprake is van een armoedeval in de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. Deze armoedeval ontstaat vanuit de volgende factoren:

- a. De landelijke toeslagen nemen geleidelijk af naarmate het inkomen stijgt. Deze toeslagen veroorzaken geen armoedeval, maar verminderen wel de groei van het besteedbaar inkomen bij een groeiend loon.
- b. De gemeentelijke regelingen kennen een inkomensgrens. Mensen die een inkomen krijgen dat net hoger is dan deze inkomensgrens, verliezen de gemeentelijke toeslagen. Als gevolg hiervan daalt het besteedbaar inkomen.

In onderstaand schema vindt u een samenvattend overzicht van de uitkomsten van het onderzoek naar de armoedeval in de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde, als ook voor het harmonisatievoorstel om minimaregelingen voor de 3 gemeenten op één lijn te brengen.

Tabel: Overzicht Armoedeval in euro's per maand

Armoedeval in € per maand	bijstandsuitkering	werk 100% bijstandsnorm	werk 105% bijstandsnorm	werk 110% bijstandsnorm	werk 120% bijstandsnorm	werk 130% bijstandsnorm	werk 150% bijstandsnorm	werk 170% bijstandsnorm
Ermelo								
alleenstaande	0	0	17	67	6	50	144	270
alleenstaande ouder met 2 kinderen	0	0	17	67	40	69	128	193
(echt)paar zonder kinderen	0	0	9	48	-59	-48	144	300
(echt)paar met 2 kinderen	0	0	3	41	-59	-111	-16	108
Harderwijk								
alleenstaande	0	0	17	67	6	50	144	270
alleenstaande ouder met 2 kinderen	0	0	17	67	-41	-22	135	200
(echt)paar zonder kinderen	0	0	9	48	-59	-48	144	300
(echt)paar met 2 kinderen	0	0	3	42	-140	-201	-9	115
Zeewolde								
alleenstaande	0	0	17	67	6	50	144	270
alleenstaande ouder met 2 kinderen	0	0	17	67	-41	-35	122	187
(echt)paar zonder kinderen	0	0	9	48	-59	-48	144	300
(echt)paar met 2 kinderen	0	0	3	42	-140	-214	-22	102
Harmonisatie voorstel								
alleenstaande	0	0	17	67	6	50	144	270
alleenstaande ouder met 2 kinderen	0	0	17	67	40	40	130	195
(echt)paar zonder kinderen	0	0	9	48	-59	-48	144	300
(echt)paar met 2 kinderen	0	0	3	42	-59	-139	53	177

Uit het onderzoek blijkt dat de armoedeval in de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde en bij het harmonisatievoorstel voorkomt bij alleenstaande ouders, echtparen zonder kinderen en echtparen met kinderen. De armoedeval komt vooral voor als het inkomen hoger is dan 120% - 130% van de bijstandsnorm. Voor echtparen/samenwonenden met kinderen loopt de armoedeval door tot 150% van de bijstandsnorm. Deze bedragen zijn in rood aangegeven.

Bij echtparen met kinderen is de armoedeval het grootst. Dit komt omdat bij het toenemen van het inkomen de landelijke toeslagen heel snel afnemen en de gemeentelijke vergoedingen tegelijkertijd wegvallen.

Voor de overige situaties geldt dat de armoedeval groter is naarmate er meer gemeentelijke regelingen dezelfde inkomensgrens hebben, waardoor het recht op deze verschillende gemeentelijke vergoedingen bij overschrijding van die inkomensgrens in één klap wegvalt.

In blauw ziet u de bedragen waarbij het inkomen in absolute zin niet onder de bijstandsnorm zakt, maar waarvoor geldt dat er bij een hoger inkomen minder geld overblijft dan bij een lagere verdiensite uit arbeid. Dit geldt met name voor alleenstaanden en in mindere mate voor alleenstaande ouders.

Aanbevelingen

Mensen met een laag inkomen zijn in Nederland erg afhankelijk van landelijke en gemeentelijke toeslagen om te kunnen rondkomen met hun financiën. Voor de arbeidsinschakeling is de combinatie van onduidelijkheid en afhankelijkheid daarom een probleem. Onzekerheid over wanneer er wel of geen recht is op toeslagen, is een remmende factor voor arbeidsinschakeling.

De gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde kunnen de armoedeval verminderen of tegengaan door:

- 1. Meer spreiding in inkomensgrenzen en maatwerk bij kleine afwijkingen van de inkomensgrens**
Door in het minimabeleid af te zien van te veel dezelfde en te strikt gehanteerde categoriale inkomensgrenzen, kan een systeem van geleidelijke afbouw van de gemeentelijke vergoedingen bij een stijgend inkomen worden gerealiseerd;
- 2. Ondersteuning geven bij het inzichtelijk maken van de financiën bij het aanvaarden van werk**
Inwoners met een deeltijdbaai in de uitkering kunnen deze ondersteuning van de werkcoach krijgen. Een dergelijke ondersteuning kan ook aangeboden worden aan inwoners die vanuit de uitkering voltijds gaan werken of inwoners die een laag inkomen uit arbeid hebben en een beroep doen op gemeentelijke regelingen;
- 3. Inzetten van een armoedevalvergoeding om de grootste gaten in de armoedeval te dichten.**
Gerichte vergoedingen van kosten die te maken hebben met de aanvaarding van werk, zoals vervoers- en reiskosten, verwervingskosten zoals persoonlijke verzorging, kinderopvang kunnen de weggevallen toeslagen compenseren;
- 4. Inkomstenvrijlating volop benutten en premies inzetten als stimulans om -meer- te gaan werken.**
De uitstroompremie kan afgestemd worden op de grootte van de armoedeval en de duur van de armoedeval;
- 5. Voorkomen van onderbenutting van regelingen**
Het inzichtelijk maken van welke (landelijke en lokale) toeslagen en regelingen bij een bepaald inkomen horen, helpt mensen om te weten of ze ergens recht op hebben. Hiermee kan onderbenutting van regelingen (en daarmee armoede) worden voorkomen en participatie van de inwoners met lage inkomens worden bevorderd.

Om de armoedeval te beperken is aanpassing van het gemeentelijk minimabeleid nodig. De harmonisatie is een goede aanleiding om dit beleid zo te wijzigen dat inwoners die vanuit een bijstandsuitkering gaan werken er financieel daadwerkelijk op vooruit gaan. Daarvoor kan er aan verschillende 'knoppen' gedraaid worden, zoals hierboven is aangegeven.

De harmonisatie biedt de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde de gelegenheid om het armoedebelief te herzien en eenduidig voor de cliënten van Meerinzicht uit te voeren. Binnen de wet- en regelgeving is er ruimte om met een ander beleid te zorgen dat inwoners zich zo min mogelijk door financiële onzekerheid laten beperken en de stap naar betaald werk durven zetten, en daarmee duurzaam uit de bijstand stromen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 leest u de opzet van het onderzoek, een overzicht van de regelingen die meegenomen zijn en berekend en de afbakening van dit onderzoek.

Vervolgens vindt u in de hoofdstukken 2 t/m 5 de armoedevalberekeningen per gemeente en voor het harmonisatievoorstel.

In elk hoofdstuk ziet u per huishoudtype een tabel, een grafiek, de berekening en een korte toelichting hierop. Aan het eind van elk hoofdstuk staat een overzichtstabel met een korte conclusie.

N.B.: Omdat voor elke gemeente een compleet onderzoeksverslag is gemaakt en voor 2 huishoudtypes in de 3 gemeenten de gegevens identiek zijn, komt een deel van de berekeningen in de onderzoeksverslagen overeen. Het gaat om alleenstaanden en echtparen/samenwonenden zonder kinderen.

In hoofdstuk 6 worden de 3 gemeenten en het harmonisatievoorstel met elkaar vergeleken.

In hoofdstuk 7 volgen de conclusies en aanbevelingen voor de aanpak van de armoedeval.

Tot slot vindt u in de bijlage de berekeningen van de landelijke tegemoetkomingen.

1. Opzet van het onderzoek

1.1 Inleiding

In opdracht van de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde heeft Stimulansz de armoedeval in het huidige minimabeleid van de 3 gemeenten onderzocht. Het doel van het onderzoek is om een objectief beeld te vormen van het samenspel tussen landelijke en gemeentelijke regelingen voor inkomensondersteuning, en inzichtelijk te maken of er sprake is van een feitelijke inkomensachteruitgang wanneer iemand bij werkaanvaarding iets meer dan de bijstandsnorm gaat verdienen. Dit is de zogenoemde armoedeval.

In dit onderzoek staat de volgende vraag centraal:

Gaan mensen die vanuit de bijstand gaan werken er op enig moment financieel op achteruit omdat het recht op landelijke en/of gemeentelijke regelingen voor inkomensondersteuning wordt afgebouwd of vervalt?

Deze vraag wordt uitgesplitst in de volgende 4 deelvragen:

1. Is er sprake van een armoedeval en waar ligt deze bij 4 verschillende huishoudtypes:
 - alleenstaande zonder kinderen
 - alleenstaande met kinderen
 - echtpaar/samenwonenden zonder kinderen
 - echtpaar/samenwonenden met kinderen?
2. Wat is de hoogte van de armoedeval bij deze verschillende huishoudtypes?;
3. Kunnen we inzicht krijgen in de gemeentelijke- en landelijke component van de armoedeval?;
4. Hoe kunnen we de armoedeval verminderen/ tegengaan?

Gevraagd is om per gemeente berekeningen te maken, en de armoedeval ook voor het voorgenomen geharmoniseerde beleid apart te berekenen. Deze berekeningen zijn in aparte hoofdstukken inzichtelijk gemaakt. Zo krijgt elke gemeente afzonderlijk een beeld van de eigen armoedeval en kan deze vergeleken worden met die van de andere 2 gemeenten en met die in het voorstel voor geharmoniseerd beleid.

1.2 Onderzochte inkomens en overzicht van de relevante regelingen

De hoogte van de onderzochte inkomens

In dit onderzoek is bij de inkomens uitgegaan van percentages van de toepasselijke bijstandsnorm (het wettelijk minimum). Onderstaande tabel geeft aan welke inkomens en huishoudsituaties zijn onderzocht. De onderzochte inkomens lopen op van 100% tot 170% van de bijstandsnorm. De reden om bij de inkomens uit te gaan van percentages van de bijstandsnorm, is om zo aan te kunnen sluiten bij de manier waarop gemeenten de inkomensgrenzen voor hun minimabeleid hebben ingericht¹. Daarnaast worden de relevante landelijke en gemeentelijke regelingen voor inkomensondersteuning meegenomen.

¹ Het sociaal minimum, of de bijstandsnorm, is het toepasselijke normbedrag volgens de Participatiewet.

Landelijke toeslagen en heffingskortingen

- a. Huurtoeslag
- b. Zorgtoeslag
- c. Kindgebonden budget
- d. Combinatiekorting
- e. Algemene heffingskorting (minstverdienende partner)
- f. Kinderbijslag

Gemeentelijke (decentrale) regelingen

- a. Bijzondere bijstand
- b. Individuele inkomenstoeslag
- c. Individuele studietoeslag
- d. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen
- e. Maatschappelijke bijdrageregeling
- f. PC-regeling
- g. Schoolkosten-regeling
- h. Regeling tegemoetkoming zorgkosten chronisch ziek en mensen met een beperking
- i. Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stichting Leergeld
- j. Collectieve zorgverzekering Zilveren Kruis

1.3 Wanneer is er sprake van recht/geen recht op deze regelingen?

Landelijke toeslagen en heffingskortingen

Omdat er bij het arbeidsinkomen wordt gerekend met een oplopend percentage van het sociaal minimum, dat per definitie netto is uitgedrukt, gaat het om een netto-inkomen. De (afbouw van) reguliere algemene heffingskorting en arbeidskorting speelt hier daarom geen rol.

Voor alle toeslagen geldt dat de aanvrager tot de doelgroep van de regeling moet behoren. En met uitzondering van de kinderbijslag geldt ook dat ze afhankelijk zijn van het inkomen van de aanvrager. De huurtoeslag, zorgtoeslag en het kindgebonden budget kennen een **geleidelijke** afbouw in vergoedingshoogte naarmate het inkomen stijgt. De combinatiekorting stijgt juist als het inkomen uit werk stijgt, terwijl de algemene heffingskorting (minstverdienende partner) in de praktijk vanwege maximering gelijk blijft.

Gemeentelijke regelingen

Bij de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde zijn de minimaregelingen inkomensafhankelijk. De gemeente hanteert bij deze regelingen (met uitzondering van de bijzondere bijstand) een **inkomensgrens**² om aanvragers wel of niet toe te laten tot de regeling. De inkomensgrens werkt als volgt: iedere aanvrager met een inkomen tot deze grens komt in aanmerking voor de regeling en krijgt de volledige vergoedingen die hierbij horen. Iedereen met een inkomen boven de inkomensgrens wordt volledig uitgesloten van de regeling (de zogenoemde valbijlconstructie). Dit geldt ook voor inwoners waarbij de inkomens deze grens net overschrijden.

² Deze inkomensgrens speelt een belangrijke rol op het moment dat de oorzaken van de armoedeval worden geanalyseerd

Een uitzondering hierop is de bijzondere bijstand. Het recht op bijzondere bijstand (een vergoeding voor onvoorzienbare, noodzakelijke en niet uit het reguliere inkomen te betalen kosten) wordt bepaald aan de hand van een (inkomens-) **draagkracht**-berekening. De draagkracht is het bedrag dat de aanvrager zelf kan bijdragen in de kosten, met bijzondere bijstand kan dan het overige deel van de kosten worden vergoed.. De draagkracht neemt geleidelijk toe bij een stijgend inkomen, waardoor het recht op een vergoeding geleidelijk afneemt.³ Deze draagkrachtsystematiek sluit aan bij het maatwerkprincipe van de Participatiewet.

1.4 Wat bepaalt de hoogte van de regelingen?

Landelijke toeslagen en heffingskortingen

1. De **huurtoeslag** is naast inkomensafhankelijk ook afhankelijk van
 - de hoogte van de huur en
 - het aantal personen dat de woning bewoont.
2. De **zorgtoeslag** is inkomensafhankelijk. De hoogte van de toeslag hangt af van het hebben van een partner.
3. Het **kindgebonden budget** is inkomensafhankelijk. De hoogte van het budget hangt af van de aan- of afwezigheid van een partner. Alleenstaande ouders krijgen bij dit budget een verhoging d.m.v. de alleenstaande-ouderkop (ALO-kop). Verder is de hoogte afhankelijk van het aantal kinderen.
4. De **combinatiekorting** is inkomensafhankelijk in de zin dat deze toeneemt bij een stijgend loon. De combinatiekorting geldt voor alleenstaande ouders met inkomen uit werk en voor tweeverdieners.
5. De **algemene heffingskorting** (minstverdienende partner) wordt alleen toegepast bij personen met een partner. Als het inkomen van de partner zo laag is dat deze de algemene heffingskorting niet kan verzilveren, dan kan de aanvrager/kostwinner deze heffingskorting krijgen.
6. De **kinderbijslag** is niet inkomensafhankelijk, de hoogte hangt af van het aantal kinderen en de leeftijd van die kinderen.

Gemeentelijke regelingen

De hoogte van de **bijzondere bijstand** wordt bepaald door

- de draagkracht van de aanvrager, en
- de hoogte van de te vergoeden kosten.

In theorie is de hoogte niet begrensd. In het onderzoek zal er daarom worden uitgegaan van stelposten (zie ook onderdeel stelposten).

De hoogte van de **individuele inkomenstoeslag** (IIT) wordt bepaald door de gemeente. Die heeft beleidsvrijheid als het gaat om de hoogte van de inkomensgrens en de hoogte van de toeslag voor de alleenstaanden, alleenstaande ouders en aanvragers met partners. In de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde kunnen inwoners met een inkomen tot maximaal 110% van de bijstandsnorm aanspraak maken op de volgende toeslag:

- Voor een echtpaar/samenwonenden € 615 per jaar
- Voor een alleenstaande (ouder) € 460 per jaar

³ Verduidelijking met een voorbeeld: € 100 aan bijzondere kosten en een eigen draagkracht van € 40 betekent een vergoeding van de gemeente van € 60. Als de eigen draagkracht met het inkomen groeit tot € 80, dan daalt de gemeentelijke vergoeding naar € 20.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen wordt beslist aan de hand van de Leidraad Invordering. De hoogte van de kwijtschelding is afhankelijk van de betaalcapaciteit van de aanvrager en van de hoogte van de aanslag. Als de betaalcapaciteit nul is, dan wordt de hele aanslag kwijtgescholden. Als er wel betaalcapaciteit is, maar deze lager dan de aanslag is, dan wordt de aanslag gedeeltelijk kwijtgescholden. Als de betaalcapaciteit hoger is dan de aanslag, dan moet deze gewoon worden betaald.⁴

De **maatschappelijke bijdrageregeling** is er voor mensen met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm, en bedoeld om mee te doen aan sociale, culturele en sportieve activiteiten. De regeling is zowel voor volwassenen als kinderen beschikbaar. De hoogte voor volwassenen is in de 3 gemeenten gelijk: € 180 per jaar per persoon. Voor kinderen verschilt deze per gemeente naar leeftijd, inkomensnorm en hoogte van de bijdrage.

Naast de maatschappelijke bijdrageregeling bestaat nog de mogelijkheid om via het **Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Leergeld** een vergoeding voor kinderen te ontvangen. Hiervoor wordt een inkomensgrens van 120% van de bijstandsnorm als basis genomen. Feitelijk wordt er vooral gewerkt met een financiële motivatie⁵ door een intermediair. Dat betekent dat deze persoon op basis van de gegevens van de aanvrager inschat of die recht heeft en een motivering geeft voor de aanvraag. Zo kunnen ook kinderen van mensen die vanuit een uitkering gaan werken recht blijven houden op een vergoeding. Dan vervalt de bijdrage niet en heeft dat - op dat moment - geen invloed op de armoedeval.

Om toch de invloed van het Jeugdfonds Sport en Cultuur mee te nemen wordt er gerekend met de maximale bijdrage voor sport van €225 per jaar en de maximale bijdrage voor de zwemles voor kinderen op de basisschool. De bijdrage voor cultuur van €425 per jaar wordt slechts in 10% van de aanvragen toegekend en is daarom in de casussen van de armoedevalberekeningen niet meegeteld.

Daarnaast kennen de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde voor schoolgaande kinderen in het voortgezet onderwijs een **PC-regeling** van (eenmalig) € 400 en een tegemoetkoming in de **schoolkosten**. Ook hier verschilt de bijdrage naar leeftijd, inkomensnorm, schooltype en hoogte van de bijdrage.

Verder kennen de gemeenten een bijdrage van € 15 per maand toe voor de **collectieve zorgverzekering bij Zilveren Kruis**. Het deelnemen aan de collectieve verzekering is niet echt in een stijging van het inkomen uit te drukken. De werknemer die vanwege loonstijging uit de collectieve verzekering wordt gezet moet zelf een voorziening treffen, maar deze hoeft niet noodzakelijk duurder te zijn en dit zal weinig effect hebben op het maandbudget. Voor de volledigheid wordt deze regeling wel meegenomen.

Gemeentelijke regelingen die niet meegenomen worden in de berekening

De volgende gemeentelijke regelingen worden niet meegenomen in de armoedevalberekening;

- **Individuele studietoelage (IST)**

In de aard is deze regeling niet relevant voor de armoedeval. De IST wordt verstrekt aan studenten die door een medische beperking niet in staat zijn om naast hun studie niet of nauwelijks te kunnen bijverdienen.. Deze doelgroep wordt niet gemeten.

⁴ Verduidelijking met een voorbeeld: de aanslag bedraagt € 400, er is een betaalcapaciteit van € 300, de kwijtschelding bedraagt dan € 100.

⁵ Punt 7 uit: <https://jeugdfondssportencultuur.nl/wp-content/uploads/2018/06/Spelregels-Ermelo-JFSC.pdf>

- **Regeling chronisch zieken en mensen met een beperking**

Deze regeling is van toepassing in de gemeenten Ermelo en Harderwijk, niet in Zeewolde. Om voor deze regeling in aanmerking te komen moeten mensen in de 3 voorgaande jaren hun eigen risico volledig verbruikt hebben.

Slechts in uitzonderingsgevallen zal deze regeling van toepassing zijn voor mensen die gaan werken. Voor het algemene beeld van de armoedeval is ook deze regeling buiten de berekening gelaten.

1.5 Het verzamelen van de onderzoeksdata

Het bepalen van de 'gemiddelde' aanvrager

De volgende 4 aanvraagprofielen/huishoudtypes zijn gekozen:

- alleenstaande tussen de 23 en pensioengerechtigde leeftijd;
- alleenstaande met 2 kinderen: 1 kind in het basisonderwijs en 1 kind in het voortgezet onderwijs;
- echtpaar/samenwonenden zonder kinderen;
- echtpaar/samenwonenden met 2 kinderen: als hierboven met partner van gelijke leeftijd.

Deze keuze is als volgt tot stand gekomen:

- Het onderscheid alleenstaande, alleenstaande ouder en echtpaar/samenwonenden met en zonder kinderen sluit aan bij de normensystematiek uit de Participatiewet en wordt door alle gemeenten gebruikt als basis voor het minimeleid.
- Vanwege de onderzoeksvraag zijn personen met de pensioengerechtigde leeftijd buiten beschouwing gelaten.
- Door te kiezen voor kinderen in de schoolgaande leeftijd tot en met 17 jaar wordt het merendeel van de gemeentelijke kindregelingen / meedoenregelingen meegenomen in het onderzoek.

Deze 4 huishoudtypes geven samen een representatief beeld, ook van te verwachten uitkomsten bij andere huishoudtypes, bijvoorbeeld bij een gezin met 3 of meer kinderen.

Het vaststellen van de resterende stelposten

Huurtoeslag

Er is gekozen voor een huur van € 600 per maand. Bij een te hoge huur is er geen recht op huurtoeslag en daarmee zou de huurtoeslag buiten het onderzoek blijven. Ook geeft deze huur een beeld van de resultaten bij een iets hogere of iets lagere huur (respectievelijk een iets hogere en iets lagere huurtoeslag).

Bijzondere bijstand

De hoogte van de bijzondere bijstand is kostenafhankelijk. Dat wil zeggen dat de vergoeding toeneemt naarmate de te vergoeden kosten stijgen. Bij de bijzondere bijstand is als stelpost € 900 per jaar genomen, € 75 per maand. Dat is een geschat gemiddelde, wat overeenkomt met de bedragen die in de Divosa-benchmark worden gevonden.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen.

Aangezien de hoogte van de kwijtschelding afhankelijk is van de hoogte van de aanslag, gaat dit onderzoek uit van een redelijke stelpost. In het onderzoek gaan we uit van een aanslag van € 400.

De grenzen aan het onderzoek: welke regelingen worden niet behandeld?

Kinderopvangtoeslag

De kinderopvangtoeslag compenseert voor een groot deel de kosten van de kinderopvang voor kinderen van werkende ouders. Wat resteert is de eigen bijdrage. De noodzaak en de omvang van de kinderopvang is individueel bepaald en is daarom buiten dit onderzoek gehouden. In het algemeen geldt dat de kosten van kinderopvang altijd hoger zijn dan de kinderopvangtoeslag. Met hulp van een gemeentelijke regeling kan bereikt worden dat de verwervingskosten kinderopvang tot € 0 worden teruggebracht. In geen enkel geval levert het een toename van het besteedbaar inkomen op.

Verwervingskosten

Dit onderzoek is een juridisch gestoeld document om het recht op basis van de regelgeving door te rekenen. Er wordt in dit onderzoek geen rekening gehouden met verwervingskosten, aangezien deze zeer individueel bepaald zijn.

In het kader van een individuele analyse of 'werken loont', is het aan te raden om alle specifieke verwervingskosten wel mee te nemen. In veel gevallen kost 'gaan werken' ook geld. Het gaat dan om kinderopvangkosten, reiskosten of representatiekosten. Als de kinderopvang niet geheel wordt gecompenseerd door toeslagen, dan moet het verschil worden betaald uit het netto inkomen. Dit geldt ook voor reis- en representatiekosten die nergens worden vergoed. Maar zelfs het 'mislopen' van voordelige boodschappen in verband met de werktijden, is een kostenverhogende factor.

De grenzen aan het onderzoek: welke vragen worden niet beantwoord?

De onderzoeksvraag moet heel letterlijk genomen worden. Dit onderzoek doet alleen uitspraak over de armoedeval vanuit het **mechanisme** van het landelijk en gemeentelijk inkomensbeleid. De uitkomsten zeggen niets over de mate en de wijze waarop het inkomen moet en kan worden besteed. Kortom: in dit onderzoek wordt wel gekeken naar de ontwikkelingen van het inkomen en welke gevolgen die hebben voor de hoogte van de landelijke en gemeentelijke regelingen, maar niet naar de uitgaven.

Verder richt dit onderzoek zich niet expliciet op de complexiteit en onzekerheid voor burgers over wanneer zij recht hebben op de verschillende landelijke en gemeentelijke inkomensvoorzieningen en op hoeveel zij dan recht hebben. Maar de cumulatie van verschillende inkomensvoorzieningen geeft daarvan wel een beeld.

Onderzoeksmethode bij het berekenen van de landelijke toeslagen en heffingskortingen

De te onderzoeken lonen zijn bepaald aan de hand van de percentages van de bijstandsnorm. Met behulp van het koopkrachtmodel van het ministerie van SZW zijn voor de gezinssituaties en inkomenssituaties de toeslagen en de heffingskortingen vervolgens doorgerekend.

Toelichting op de grafieken en tabellen

Iedere kolom geeft per huishoudsituatie aan wat er per maand aan inkomsten binnenkomt. Dat is het totaal aan inkomen, landelijke toeslagen en gemeentelijke vergoedingen. De landelijke toeslagen en de gemeentelijke vergoedingen worden berekend op basis van het maandinkomen. Door het maandinkomen van bijstand te wijzigen in loon en dit vervolgens in stapjes te verhogen wordt zichtbaar hoeveel recht er bestaat op landelijke toeslagen en gemeentelijke vergoedingen.

Aangezien de inkomsten en de toeslagen netto worden ontvangen, gaat de trendvergelijking uit van een ophoging van de netto-inkomenssituatie.

In de berekeningen wordt ervan uitgegaan dat alle toeslagen en vergoedingen waar recht op bestaat daadwerkelijk zijn aangevraagd en ontvangen.

Gemeenten die een draagkrachtmethode hanteren op basis van een netto-maandinkomen, beschouwen de combinatiekorting en de algemene heffingskorting minstverdienende partner als inkomen. Dat betekent dat het nettoloon 'opgehoogd' wordt met het maandbedrag van de combinatiekorting/algemene heffingskorting.

2. Gemeente Ermelo

Resultaten landelijke toeslagen gecombineerd met gemeentelijke regelingen

In dit hoofdstuk worden de landelijke en gemeentelijke regelingen gecombineerd per huishoudtype. De berekening van de bedragen die verkregen worden via de landelijke regelingen zijn in de bijlage 1 terug te vinden.

Voor elk huishoudtype vindt u achtereenvolgens:

- een tabel met de betreffende bedragen;
- visueel verwerkt in een grafiek; en
- een tabel met de berekening van de stijging (of daling) van het inkomen na (meer) inkomsten.

Voor Ermelo is met deze lokale gegevens gerekend:

- a. Bijzondere bijstand: inkomensgrens is 110% van de bijstandsnorm. Boven de 110% wordt de draagkracht berekend. Als stelpost is genomen € 900 per jaar/€ 75 per maand.
- b. Individuele Inkomens toeslag (IIT): inkomensgrens is 110% van de bijstandsnorm. De toeslag bedraagt € 615,- per jaar voor gehuwden en € 460 per jaar voor alleenstaanden. Kinderen zijn niet van invloed op de hoogte van de IIT.
- c. Maatschappelijke bijdrageregeling : inkomensgrens voor volwassenen is 110% van de bijstandsnorm, voor kinderen 130% van de bijstandsnorm. Voor kinderen van 0 t/m 3 jaar krijgen ouders een bijdrage van € 90 per jaar, voor kinderen van 4 t/m 11 jaar is de bijdrage € 180 per jaar, voor kinderen van 12 t/m 17 jaar € 360 en voor volwassenen € 180 per jaar.
- d. Het Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Leergeld werken via intermediairs die kinderen aanmelden. De inkomensgrens is 120% van de bijstandsnorm.
In de berekening is uitgegaan van de maximale vergoeding voor sport van € 225 per jaar en de maximale vergoeding voor zwemlessen in Ermelo van € 225 per jaar. Voor de casus is de maximale vergoeding voor cultuur wegens marginaal gebruik achterwege gelaten.
- e. Schoolkostenregeling voor kinderen in het voortgezet onderwijs: de inkomensgrens is 130% van de bijstandsnorm. De bijdrage is € 250 per jaar en eenmalig € 400 voor een computer (computerregeling). Dit eenmalige bedrag is meegenomen in de berekening.
- f. Bijdrage collectieve zorgverzekering: inkomensgrens is 120% van de bijstandsnorm. De bijdrage is € 15 per maand.

U vindt bij elk huishoudtype een korte toelichting op de grafiek en tabellen.

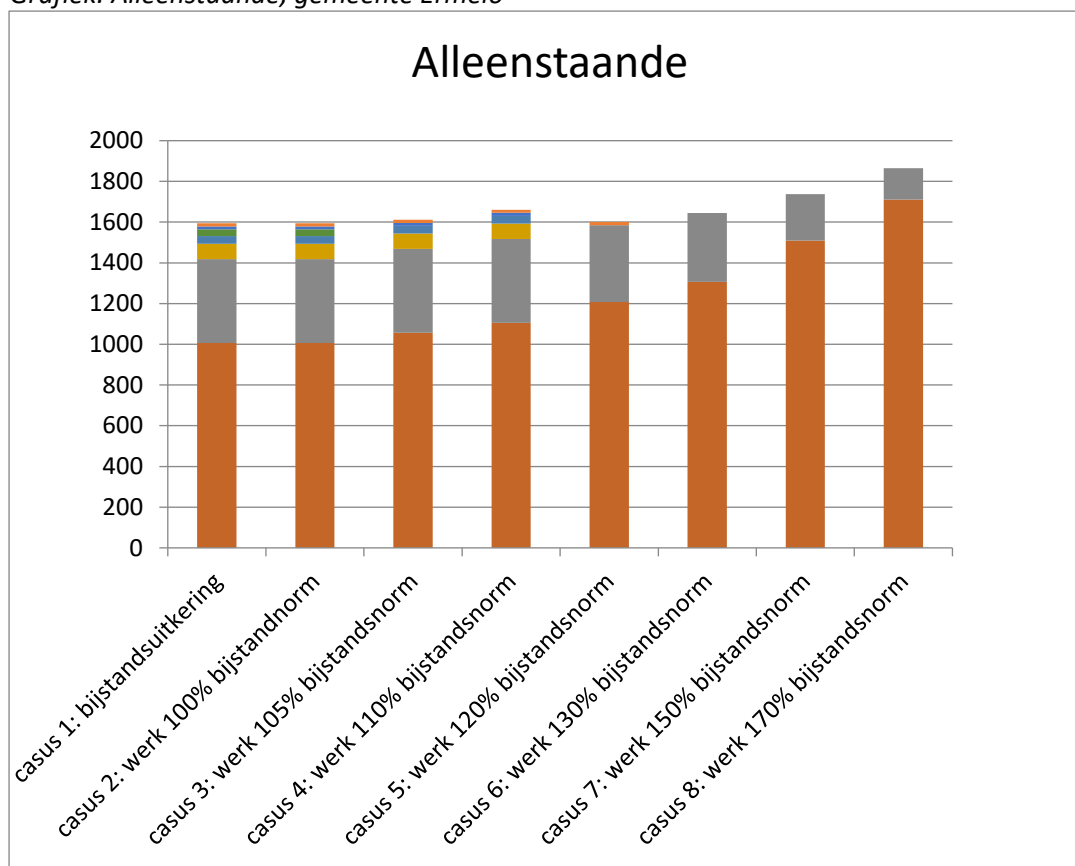
Aan het einde van het hoofdstuk vindt u de conclusie en een samenvattende tabel van de armoedeval.

2.1 Armoedeval bij alleenstaanden

Tabel Alleenstaande, gemeente Ermelo

Lokale en landelijke toeslagen casus alleenstaande								
	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
uitkering of loon ex vt per maand	1006	1006	1056	1106	1207	1307	1509	1710
landelijke vergoe- dingen (*bijlage)	412	412	412	412	378	337	229	154
Lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individ. inkomens toeslag	38	38	38	38	0	0	0	0
Kwijtschel- ding belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdragere- geling	15	15	15	15	0	0	0	0
Collectieve zorgverze- kering	15	15	15	15	15	0	0	0
Totaal lokale vergoe- ding	176	176	143	143	15	0	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	1594	1594	1611	1661	1600	1644	1738	1864

Grafiek: Alleenstaande, gemeente Ermelo

Berekening Alleenstaande, gemeente Ermelo, in euro's

	casus 1: bijstand suitkering	casus 2: werk 100% bijstand snorm	casus 3: werk 105% bijstand snorm	casus 4: werk 110% bijstand snorm	casus 5: werk 120% bijstand snorm	casus 6: werk 130% bijstand snorm	casus 7: werk 150% bijstand snorm	casus 8: werk 170% bijstand snorm
Stijging inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	50	100	201	301	503	704
Vermindering lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-161	-176	-176	-176
Vermindering landelijke vergoedingen	0	0	0	0	-34	-75	-183	-258
Stijging besteedbaar inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	17	67	6	50	144	270

Toelichting armoedeval alleenstaande gemeente Ermelo⁶

De casus 'Alleenstaande' kent voor Ermelo geen harde armoedeval, waarbij het feitelijke inkomen lager wordt dan de bijstandsnorm. Wel is er bij een besteedbaar inkomen tussen 110% en 130% van de bijstandsnorm sprake van een daling van rond de € 55-60 euro per maand. Op jaarbasis gaat dit om € 720. Voor een laag inkomen is dat een substantieel bedrag voor het kunnen rondkomen.

De oorzaak van deze dip ligt met name bij het wegvallen van lokale vergoedingen bij een inkomensgrens 110% van de bijstandsnorm:

- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoeslag van € 38 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 15 valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm

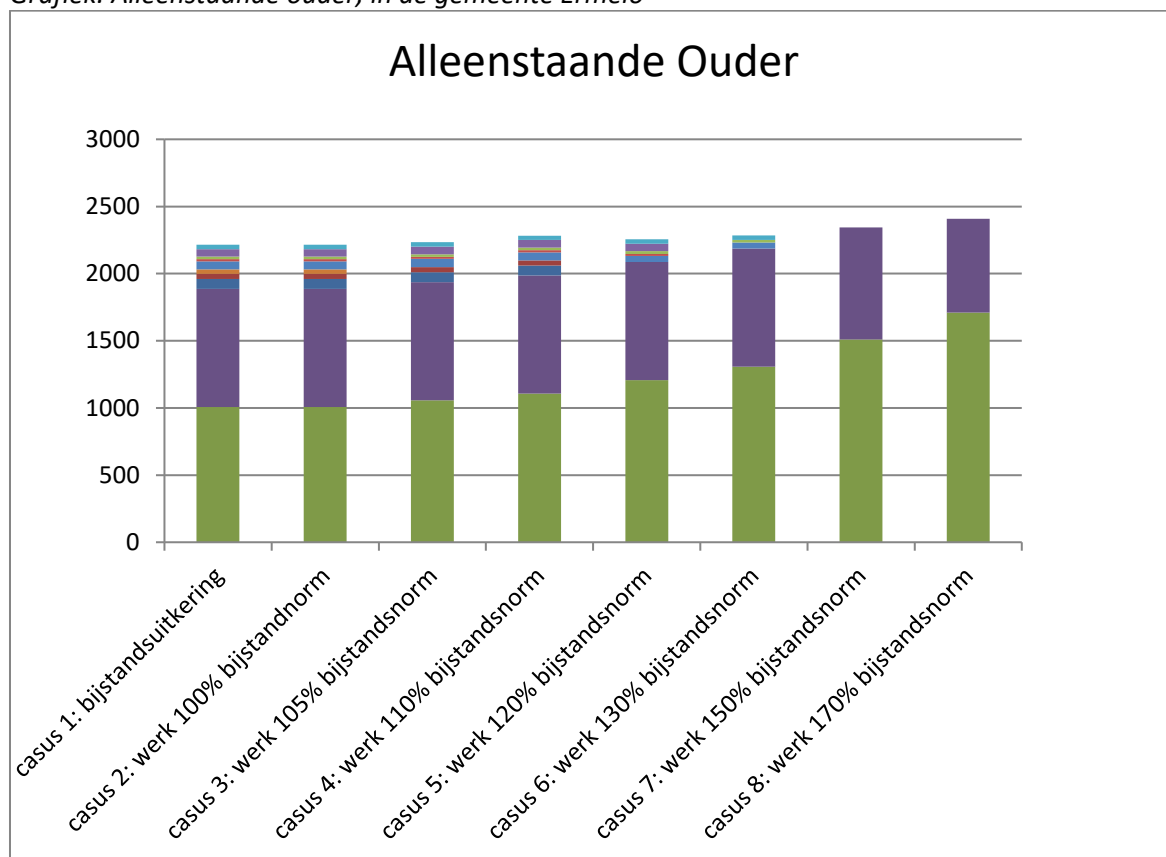
Een alleenstaande met een inkomen van 120% van de bijstandsnorm, kent slechts een netto stijging van het besteedbaar inkomen van € 6 per maand bij een netto loonstijging van € 200 per maand.

⁶ Identiek aan Harderwijk, Zeewolde en Harmonisatievoorstel

2.2 Armoedeval bij alleenstaande ouders

lokale en landelijke toeslagen casus alleenstaande ouder met 2 kinderen (bo en vo)								
	casus 1: bijstandsu itkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
uitkering of loon ex vt per maand	1006	1006	1056	1106	1207	1307	1509	1710
landelijke vergoe- dingen (* bijlage)	880	880	880	880	880	880	835	699
lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individuele inkomens toeslag	38	38	38	38	0	0	0	0
Kwijtscheld ing belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdragereg eling	60	60	60	60	45	45	0	0
Collectieve zorgverzek ering	15	15	15	15	15	0	0	0
Extra bijdrage VO	20	20	20	20	20	20	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	56	56	56	56	56	0	0	0
Computer regeling	33	33	33	33	33	33	0	0
Totaal lokale vergoe- ding	330	330	297	297	169	98	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	2216	2216	2233	2283	2256	2285	2344	2409

Grafiek: Alleenstaande ouder, in de gemeente Ermelo

Berekening alleenstaande ouder, gemeente Ermelo, in euro's:

	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
Stijging inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	50	100	201	301	503	704
Vermindering lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-161	-232	-330	-330
Vermindering landelijke vergoedingen	0	0	0	0	0	0	-45	-181
Stijging besteedbaar inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	17	67	40	69	128	193

Toelichting armoedeval alleenstaande ouder gemeente Ermelo

De casus 'Alleenstaande ouder' kent voor Ermelo - net als de alleenstaande - geen harde armoedeval, waarbij het feitelijke inkomen lager wordt dan de bijstandsnorm. Het netto besteedbaar inkomen stijgt echter maar langzaam.

Doordat het kindgebonden budget als landelijke vergoeding lang op peil blijft is er pas vanaf 150% van de bijstandsnorm een vermindering van landelijke vergoedingen (zie ook bijlage 1).

Ermelo kent voor de toekenning van de maatschappelijke bijdrageregeling voor kinderen een grens van 130% van de bijstandsnorm, waardoor de vermindering van toeslagen en regelingen in zijn geheel iets geleidelijker verloopt.

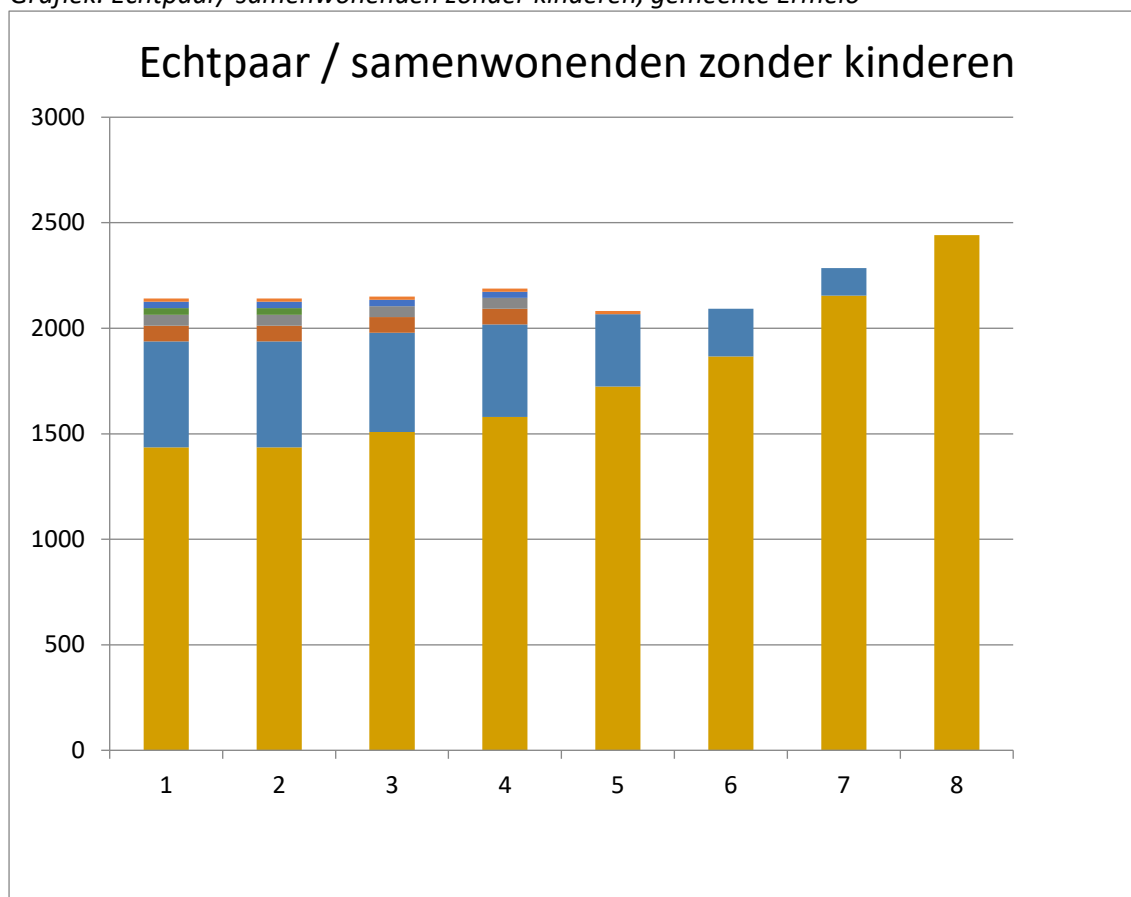
- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoelage van € 38 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 15 per maand valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm. Voor kinderen valt de bijdrage van € 45 per maand weg vanaf 130% van de bijstandsnorm.
- De schoolkostenregeling voor kinderen in het voortgezet onderwijs van € 20 per maand en de computerregeling van € 33 per maand lopen door tot 130% van de bijstandsnorm.
- De bijdrage van het Jeugdfonds Sport en Cultuur van € 56 vervalt bij een inkomen hoger dan 120% van de bijstandsnorm (hoewel uitzonderingen mogelijk zijn). Dit is inclusief de vergoeding voor zwembles.
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm

Een alleenstaande ouder met een inkomen van meer dan 130% van de bijstandsnorm, kent een netto stijging van het besteedbaar inkomen van € 69 per maand bij een netto loonstijging van € 301 per maand.

2.3 Armoedeval bij echtpaar/samenwonenden zonder kinderen

lokale en landelijke toeslagen casus echtpaar / samenwonenden zonder kinderen								
	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
uitkering of loon ex vt per maand	1436	1436	1508	1580	1723	1867	2154	2441
landelijke vergoe- dingen (*bijlage)	501	501	471	438	344	226	131	0
Lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individuele inkomens toeslag	51	51	51	51	0	0	0	0
Kwijtschel- ding belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdragere- geling	30	30	30	30	0	0	0	0
Collectieve zorgverze- kering	15	15	15	15	15	0	0	0
Totaal lokale vergoe- ding	204	204	171	171	15	0	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	2141	2141	2149	2188	2082	2092	2285	2441

Grafiek: Echtbaar/ samenwonenden zonder kinderen, gemeente Ermelo

Berekening Echtbaar zonder kinderen, gemeente Ermelo, in euro's

	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
Stijging inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	72	144	287	431	718	1005
Vermindering lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-189	-204	-204	-204
Vermindering landelijke vergoedingen	0	0	-30	-63	-157	-275	-370	-501
Stijging besteedbaar inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	9	48	-59	-48	144	300

Toelichting armoedeval echtpaar / samenwonenden zonder kinderen gemeente Ermelo⁷

De casus 'Echtpaar/samenwonenden zonder kinderen' kent voor Ermelo een harde armoedeval bij een inkomen rond de 120% - 130% van de bijstandsnorm. In deze gevallen wordt het inkomen in absolute zin lager dan de geldende bijstandsnorm.

Het netto besteedbaar inkomen daalt door de vermindering van de landelijke en lokale regelingen met € 59 respectievelijk € 48 per maand, wat neerkomt op € 708 en € 576 per jaar.

Deze gegevens zijn in de tabel in rood aangegeven.

De oorzaak van de armoedeval bij echtparen/samenwonenden zonder kinderen ligt met name bij de strikte inkomensgrens van de gemeentelijke minimaregelingen van 110% van de bijstandsnorm. Alleen de vergoeding voor de collectieve zorgverzekering van € 15 per maand loopt door tot 120% van de bijstandsnorm.

- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoelage van € 51 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 30 per maand valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm

Echtparen en samenwonenden zonder kinderen zien pas met een inkomen van 150% van de bijstandsnorm een stijging van hun besteedbaar inkomen. Er is wel een kleine stijging als ze niet meer dan 110% van de bijstandsnorm verdienen, maar wanneer ze meer gaan verdienen verdampt deze toename door de armoedeval.

Echtparen en samenwonenden zonder kinderen met een inkomen van 150% van de bijstandsnorm, kennen een netto stijging van het besteedbaar inkomen van € 144 per maand bij een netto loonstijging van € 718 per maand.

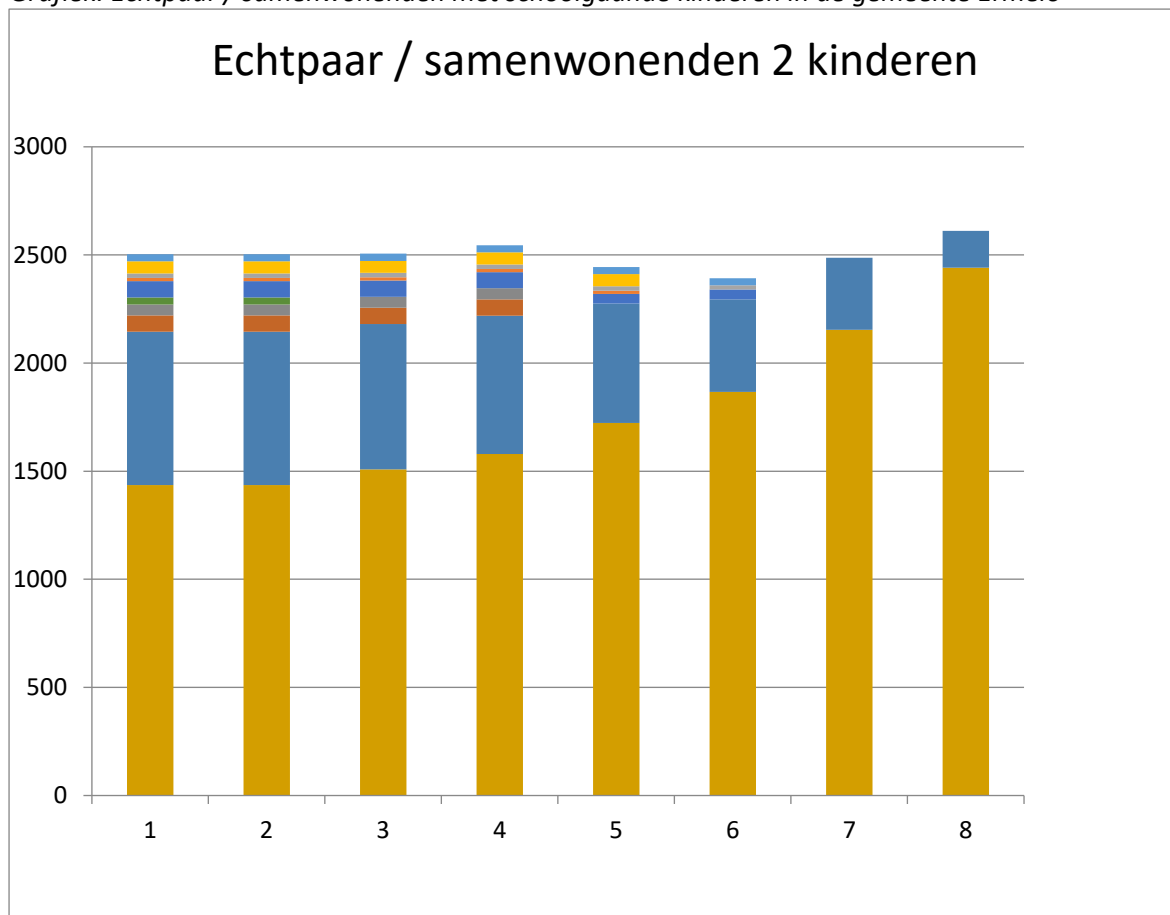
Bij een inkomen van 130% van de bijstandsnorm is de netto loonstijging € 431 per maand, terwijl het netto besteedbaar inkomen met € 48 daalt.

⁷ Identiek aan Harderwijk, Zeewolde en het Harmonisatievoorstel

2.4 Armoedeval bij een echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen

lokale en landelijke toeslagen casus echtpaar / samenwonenden met 2 kinderen (bo en vo)								
	casus 1: bijstand suitkeri ng	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
uitkering of loon ex vt per maand	1436	1436	1508	1580	1723	1867	2154	2441
landelijke vergoe- dingen (* bijlage)	709	709	673	640	552	428	333	170
lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individ. inkomens toeslag	51	51	51	51	0	0	0	0
Kwijtscheldi ng belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdrage regeling	75	75	75	75	45	45	0	0
Collectieve zorgverzek ing	15	15	15	15	15	0	0	0
Extra bijdrage VO	20	20	20	20	20	20	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	56	56	56	56	56	0	0	0
Computer regeling	33	33	33	33	33	33	0	0
Totaal lokale vergoe-ding	358	358	325	325	169	98	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	2503	2503	2505	2544	2444	2392	2487	2611

Grafiek: Echtbaar / samenwonenden met schoolgaande kinderen in de gemeente Ermelo

Berekening Echtbaar/samenwonenden met schoolgaande kinderen, gemeente Ermelo, in euro's

	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
Stijging inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	72	144	287	431	718	1005
Vermindering lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-189	-260	-358	-358
Vermindering landelijke vergoedingen	0	0	-36	-69	-157	-227	-376	-539
Stijging besteedbaar inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	2	41	-59	-111	-16	108

Toelichting armoedeval echtpaar/samenwonenden met kinderen gemeente Ermelo

De grafiek en de tabel maken zichtbaar dat de armoedeval toeslaat op het moment dat de het gezin 20% meer dan het bijstandsniveau van € 1.436 netto per maand gaat verdienen. Dit gaat door tot het moment dat het inkomen meer dan € 2.441 bedraagt, dat is 170% van de bijstandsnorm. Vanaf een inkomen hoger dan 110% van de bijstandsnorm is er een armoedeval van € 59 per maand. Zoals hierboven in rood te zien is, wordt de armoedeval zelfs € 111 per maand bij een inkomen van 130% van de bijstandsnorm. Dit is een inkomensterugval van € 1.332 per jaar.

De oorzaken van deze armoedeval zijn iets complexer dan bij de hiervoor beschreven armoedeval bij een alleenstaande ouder. Het grote verschil zit in de landelijke toeslagen die afhangen van de absolute hoogte van het loon (gerelateerd aan het wettelijk minimumloon):

- De landelijke toeslagen beginnen bij een echtpaar te dalen na 105% van de bijstandsnorm (in de tabel: vanaf casus 3). De landelijke toeslagen bij de alleenstaande ouder beginnen pas te dalen bij 150% van de bijstandsnorm. Dat komt omdat de bijstandsnorm voor een echtpaar € 1.436 netto per maand bedraagt, en de norm voor een alleenstaande ouder € 1.006 netto per maand. De landelijke toeslagen worden echter niet toegekend op percentages van de bijstandsnorm, maar worden bepaald aan de hand van de absolute hoogte van het loon. In alle gevallen dalen de landelijke toeslagen als dit loon € 1.500 netto per maand bedraagt. Dit staat los van het gegeven of dit loon wordt verdiend door een persoon met of zonder partner. Echter, wanneer een inkomen van € 1.500 netto per maand wordt uitgedrukt in percentages van de bijstandsnorm, dan is dit voor een alleenstaande 160% en voor een echtpaar 110% van de bijstandsnorm.

Verder geldt eveneens:

- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoelage van € 51 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 30 per maand valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm. Voor kinderen valt de bijdrage van € 45 per maand weg vanaf 130% van de bijstandsnorm.
- De schoolkostenregeling voor kinderen in het voortgezet onderwijs van € 20 per maand en de computerregeling van € 33 per maand lopen door tot 130% van de bijstandsnorm.
- De bijdrage van het Jeugdfonds Sport en Cultuur van € 56 vervalt bij een inkomen hoger dan 120% van de bijstandsnorm (hoewel uitzonderingen mogelijk zijn).
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm

Resumerend is reden van de armoedeval bij echtparen met schoolgaande kinderen het wegvallen van de gemeentelijke regelingen, terwijl tegelijkertijd ook de landelijke toeslagen afnemen.

Echtparen/ samenwonenden met kinderen zien pas bij een inkomen van 170% van de bijstandsnorm een stijging van hun besteedbaar inkomen. Er is wel een kleine stijging als ze niet meer dan 105% van de bijstandsnorm verdienen, maar wanneer ze meer gaan verdienen verdampt deze toename door de armoedeval vrij fors.

Echtparen/samenwonenden met een inkomen van 170% van de bijstandsnorm kennen een netto stijging van het besteedbaar inkomen van € 108 per maand bij een netto loonstijging van € 1.005 per maand.

2.5 Conclusie gemeente Ermelo

Overzicht armoedeval in Ermelo per huishoudtype per maand

In dit overzicht ziet u de stijging van het besteedbaar inkomen of de armoedeval voor de 4 huishoudtypes ten opzichte van de bijstandsnorm.

Armoedeval per huishoudtype per maand in euro's:

Huishoudtype	Werk 105% bijstandsniveau	Werk 110% bijstandsniveau	Werk 120% bijstandsniveau	Werk 130% bijstandsniveau	Werk 150% bijstandsniveau	Werk 170% bijstandsniveau
Alleenstaande	17	67	6	50	144	270
Alleenstaande met 2 kinderen	17	67	40	69	128	193
Echtpaar zonder kinderen	9	48	-59	-48	144	300
Echtpaar met 2 kinderen	2	41	-59	-111	-16	108

Bij echtparen/samenwonenden met en zonder kinderen is er een harde armoedeval, die een letterlijke achteruitgang in het inkomen betekent.

Ook de alleenstaande kent een kleine armoedeval, maar die gaat er ten opzichte van de bijstandsnorm niet op achteruit. Wel is het resultaat qua besteedbaar inkomen erg mager bij 120% van de bijstandsnorm.

Voor alleenstaande ouders wordt de armoedeval enigszins gedempt:

- doordat de landelijke toeslagen voor hen pas na 150% van de bijstandsnorm worden afgebouwd; en
- doordat de gemeente Ermelo voor de kindregelingen een inkomensgrens hanteert van 130% van de bijstandsnorm, waardoor de lokale regelingen geleidelijker afgebouwd worden.

3. Gemeente Harderwijk

Resultaten landelijke toeslagen gecombineerd met gemeentelijke regelingen

In dit hoofdstuk worden de landelijke en gemeentelijke regelingen gecombineerd per huishoudtype. De berekening van de bedragen die verkregen worden via de landelijke regelingen zijn in de bijlage 1 terug te vinden.

Voor elk huishoudtype vindt u achtereenvolgens:

- een tabel met de betreffende bedragen;
- visueel verwerkt in een grafiek; en
- een tabel met de berekening van de stijging (of daling) van het inkomen na (meer) inkomsten.

Voor Harderwijk is met deze lokale gegevens gerekend:

- a. Bijzondere bijstand: inkomensgrens is 110% van de bijstandsnorm. Boven de 110% wordt de draagkracht berekend. Als stelpost is genomen € 900 per jaar/€ 75 per maand.
- b. Individuele Inkomens toeslag (IIT): inkomensgrens is 110% van de bijstandsnorm. De toeslag bedraagt € 615,- per jaar voor gehuwden en € 460 per jaar voor alleenstaanden. Kinderen zijn niet van invloed op de hoogte van de IIT.
- c. Maatschappelijke bijdrageregeling: de inkomensgrens voor zowel volwassenen als kinderen is 110% van de bijstandsnorm. Voor kinderen t/m 11 jaar krijgen ouders een bijdrage van € 90 per jaar, voor kinderen van 12 t/m 17 jaar € 180 en voor volwassenen eveneens € 180 per jaar.
- d. Het Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Leergeld werken via intermediairs die kinderen aanmelden. De inkomensgrens is 120% van de bijstandsnorm.
In de berekening is uitgegaan van de maximale vergoeding voor sport van € 225 per jaar en de maximale vergoeding voor zwemlessen in Harderwijk van € 350 per jaar. Voor de casus is de maximale vergoeding voor cultuur wegens marginaal gebruik achterweg gelaten.
- e. Schoolkostenregeling voor kinderen in het voortgezet onderwijs: de inkomensgrens is 130% van de bijstandsnorm. De bijdrage is € 300 per jaar en eenmalig € 400 voor een computer (computerregeling). Dit eenmalige bedrag is meegenomen in de berekening.
Bijdrage collectieve zorgverzekering: inkomensgrens is 120% van de bijstandsnorm. De bijdrage is € 15 per maand.

U vindt bij elk huishoudtype een korte toelichting op de grafiek en tabellen.

Aan het einde van het hoofdstuk vindt u de conclusie en een samenvattende tabel van de armoedeval.

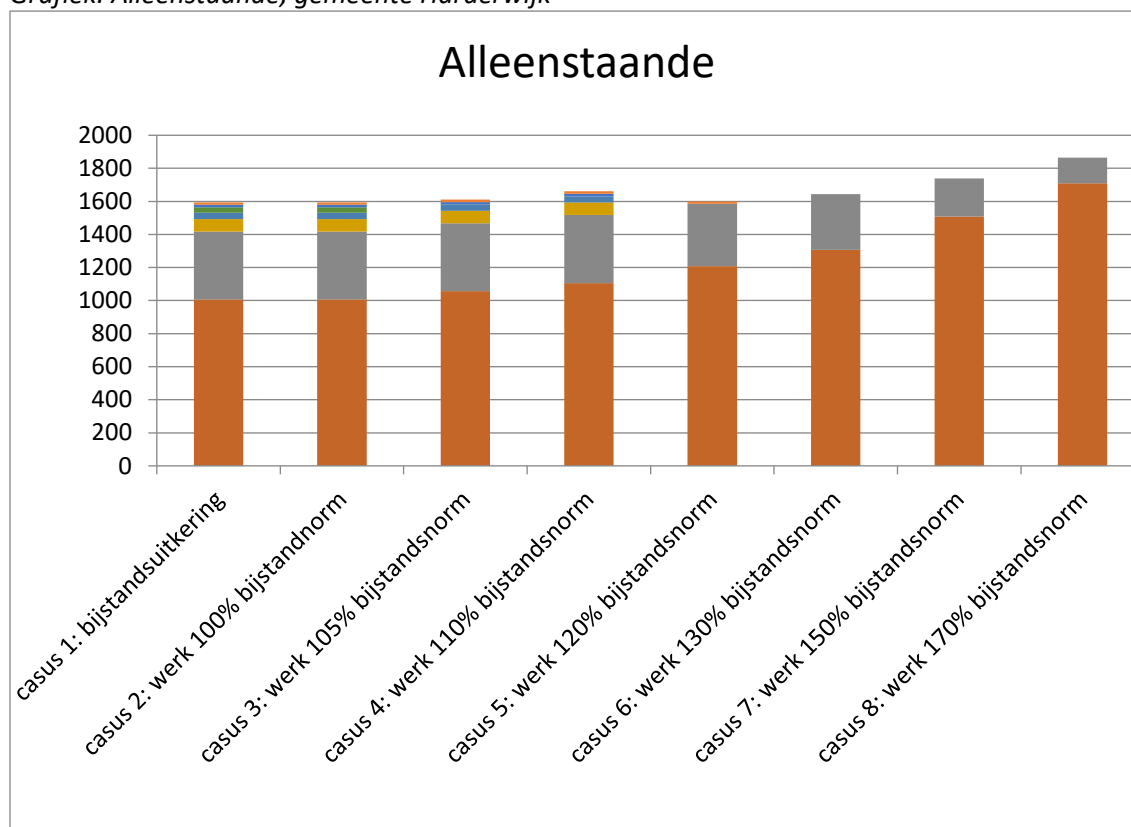
3.1 Armoedeval bij alleenstaanden⁸

Tabel: Alleenstaande, gemeente Harderwijk

	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
uitkering of loon ex vt per maand	1006	1006	1056	1106	1207	1307	1509	1710
landelijke vergoe- dingen (*bijlage)	412	412	412	412	378	337	229	154
Lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individuele inkomens toeslag	38	38	38	38	0	0	0	0
Kwijtschel- ding belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdrage regeling	15	15	15	15	0	0	0	0
Collectieve zorgverze- kering	15	15	15	15	15	0	0	0
Totaal lokale vergoe- ding	176	176	143	143	15	0	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	1594	1594	1611	1661	1600	1644	1738	1864

⁸ Identiek aan Ermelo, Zeewolde en Harmonisatievoorstel

Grafiek: Alleenstaande, gemeente Harderwijk

Berekening Alleenstaande, gemeente Harderwijk, in euro's

	casus 1: bijsstands uitkering	casus 2: werk 100% bijsstands norm	casus 3: werk 105% bijsstands norm	casus 4: werk 110% bijsstands norm	casus 5: werk 120% bijsstands norm	casus 6: werk 130% bijsstands norm	casus 7: werk 150% bijsstands norm	casus 8: werk 170% bijsstands norm
Stijging inkomen tov bijsstands Uitkering	0	0	50	100	201	301	503	704
Vermindering lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-161	-176	-176	-176
Vermindering landelijke vergoedingen	0	0	0	0	-34	-75	-183	-258
Stijging besteedbaar inkomen tov bijsstands Uitkering	0	0	17	67	6	50	144	270

Toelichting armoedeval alleenstaande gemeente Harderwijk

De casus 'Alleenstaande' kent voor Harderwijk geen harde armoedeval, waarbij het feitelijke inkomen lager wordt dan de bijstandsnorm. Wel is er bij een besteedbaar inkomen tussen 110% en 130% van de bijstandsnorm sprake van een daling van rond de € 55-60 euro per maand. Op jaarbasis gaat dit om € 720. Voor een laag inkomen is dat een substantieel bedrag voor het kunnen rondkomen.

De oorzaak van deze dip ligt met name bij het wegvallen van lokale vergoedingen bij een inkomensgrens 110% van de bijstandsnorm:

- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoeslag van € 38 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 15 valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm

Een alleenstaande met een inkomen van 120% van de bijstandsnorm, kent slechts een netto stijging van het besteedbaar inkomen van € 6 per maand bij een netto loonstijging van € 200 per maand.

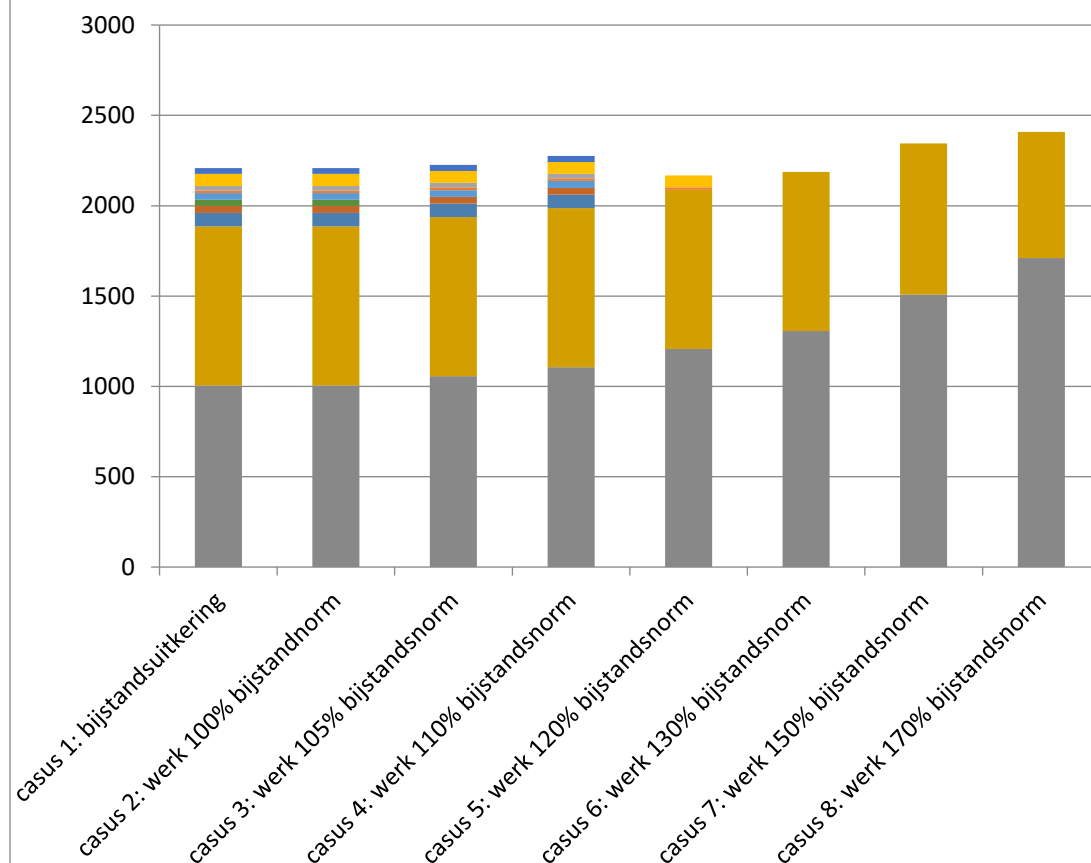
3.2 Armoedeval bij alleenstaande ouders

Tabel: Alleenstaande ouder, gemeente Harderwijk

lokale en landelijke toeslagen casus alleenstaande ouder met 2 kinderen (bo en vo)								
	casus 1: bijstand suitkeri ng	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
uitkering of loon ex vt per maand	1006	1006	1056	1106	1207	1307	1509	1710
landelijke vergoe- dingen (* bijlage)	880	880	880	880	880	880	835	699
lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individuele inkomens toeslag	38	38	38	38	0	0	0	0
Kwijtscheldi ng belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdragerege ling	38	38	38	38	0	0	0	0
Collectieve zorgverzeke ring	15	15	15	15	15	0	0	0
Extra bijdrage VO	25	25	25	25	0	0	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	66	66	66	66	66	0	0	0
Computer regeling	33	33	33	33	0	0	0	0
Totaal lokale vergoe-ding	323	323	290	290	81	0	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	2209	2209	2226	2276	2168	2187	2344	2409

Grafiek: Alleenstaande ouder, gemeente Harderwijk

Alleenstaande Ouder

Berekening Alleenstaande ouder, gemeente Harderwijk, in euro's

	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
Stijging inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	50	100	201	301	503	704
Vermindering lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-242	-323	-323	-323
Vermindering landelijke vergoedingen	0	0	0	0	0	0	-45	-181
Stijging besteedbaar inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	17	67	-41	-22	135	200

Toelichting armoedeval alleenstaande ouder gemeente Harderwijk

De alleenstaande ouder die in Harderwijk aan het werk gaat krijgt te maken met de armoedeval als zij of hij meer dan 110% van de bijstandsnorm verdient. Het besteedbaar inkomen daalt bij 120% van de bijstandsnorm met € 41 en bij 130% van de bijstandsnorm met € 22 ten opzichte van die bijstandsnorm. Per jaar gaat het dan om een netto-inkomensdaling van € 492 en € 264. Deze gegevens zijn in de tabellen in rood aangegeven.

Het kindgebonden budget als landelijke vergoeding blijft lang op peil. Er is pas vanaf 150% van de bijstandsnorm een vermindering van landelijke vergoedingen (zie ook bijlage 1).

De armoedeval wordt met name veroorzaakt door de strikte inkomensgrens van 110% van de bijstandsnorm voor de lokale regelingen. Harderwijk hanteert voor het recht op de maatschappelijke bijdrageregeling voor zowel volwassenen als kinderen een inkomensgrens van 110% van de bijstandsnorm. Hierdoor vervallen bij deze inkomensgrens meerdere bijdragen tegelijk. Alleen het Jeugdfonds Sport en Cultuur en de bijdrage Collectieve zorgverzekering lopen nog door tot 120% van de bijstandsnorm.

- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoelage van € 38 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 15 per maand valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm. En ook voor de 2 kinderen verdwijnt deze regeling van € 23 per maand bij deze inkomensgrens.
- De schoolkostenregeling voor kinderen in het voortgezet onderwijs van € 25 per maand en de computerregeling van € 33 per maand eindigen bij 110% van de bijstandsnorm.
- De bijdrage van het Jeugdfonds Sport en Cultuur van € 66 vervalt bij een inkomen hoger dan 120% van de bijstandsnorm (hoewel uitzonderingen mogelijk zijn). Dit is inclusief de vergoeding voor zwembles.
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm.

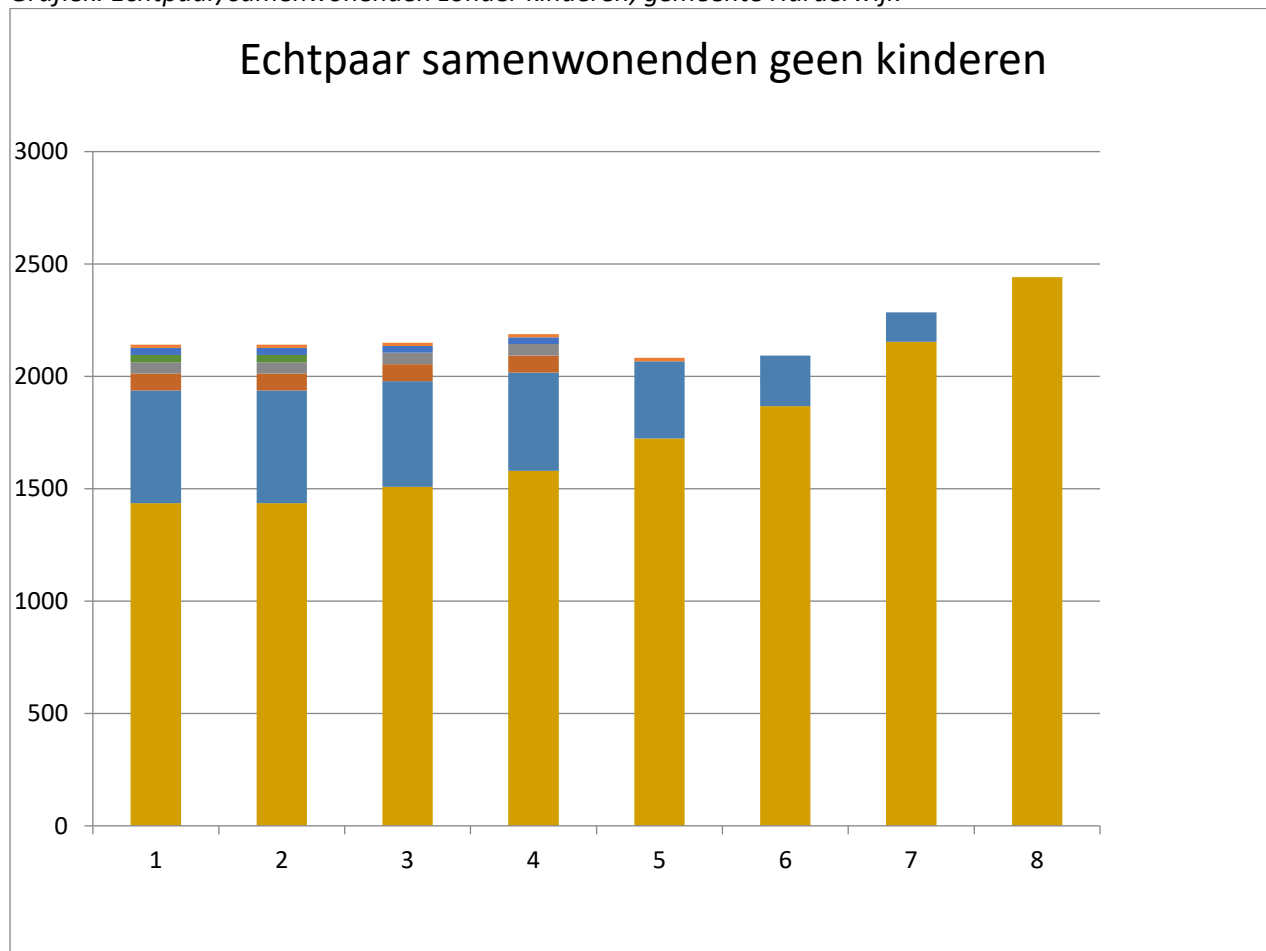
Een alleenstaande ouder met een inkomen van meer dan 150% van de bijstandsnorm, kent een netto stijging van het besteedbaar inkomen van € 135 per maand bij een netto inkomensstijging van € 503 per maand.

3.3 Armoedeval bij echtpaar/samenwonenden zonder kinderen

Tabel: Echtpaar/samenwonenden zonder kinderen, gemeente Harderwijk

lokale en landelijke toeslagen casus echtpaar / samenwonenden zonder kinderen								
	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
uitkering of loon ex vt per maand	1436	1436	1508	1580	1723	1867	2154	2441
landelijke vergoe- dingen (*bijlage)	501	501	471	438	344	226	131	0
Lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individuele inkomens toeslag	51	51	51	51	0	0	0	0
Kwijtschel- ding belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdrage regeling	30	30	30	30	0	0	0	0
Collectieve zorgverze- kering	15	15	15	15	15	0	0	0
Totaal lokale vergoe- ding	204	204	171	171	15	0	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	2141	2141	2149	2188	2082	2092	2285	2441

Grafiek: Echtbaar/samenwonenden zonder kinderen, gemeente Harderwijk

Berekening Echtbaar/samenwonenden zonder kinderen, gemeente Harderwijk, in euro's

	casus 1: bijstand suitkerin g	casus 2: werk 100% bijstand snorm	casus 3: werk 105% bijstand snorm	casus 4: werk 110% bijstand snorm	casus 5: werk 120% bijstand snorm	casus 6: werk 130% bijstand snorm	casus 7: werk 150% bijstand snorm	casus 8: werk 170% bijstand snorm
Stijging inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	72	144	287	431	718	1005
Verminderin g lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-189	-204	-204	-204
Verminderin g landelijke vergoedingen	0	0	-30	-63	-157	-275	-370	-501
Stijging besteedbaar inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	9	48	-59	-48	144	300

Toelichting armoedeval echtpaar/samenwonenden zonder kinderen gemeente Harderwijk⁹

De casus 'Echtpaar/samenwonenden zonder kinderen' kent voor Harderwijk een harde armoedeval bij een inkomen rond de 120% - 130% van de bijstandsnorm. In deze gevallen wordt het inkomen in absolute zin lager dan de geldende bijstandsnorm.

Het netto besteedbaar inkomen daalt door de vermindering van de landelijke en lokale regelingen met € 59 respectievelijk € 48 per maand, wat neerkomt op € 708 en € 576 per jaar.

Deze gegevens zijn in de tabel in rood aangegeven.

De oorzaak van de armoedeval bij echtparen/samenwonenden zonder kinderen ligt met name bij de strikte inkomensgrens van de gemeentelijke minimaregelingen van 110% van de bijstandsnorm.

Alleen de vergoeding voor de collectieve zorgverzekering van € 15 per maand loopt door tot 120% van de bijstandsnorm.

- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoelage van € 51 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 30 per maand valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm

Echtparen en samenwonenden zonder kinderen zien pas met een inkomen van 150% van de bijstandsnorm een stijging van hun besteedbaar inkomen. Er is wel een kleine stijging als ze niet meer dan 110% van de bijstandsnorm verdienen, maar wanneer ze meer gaan verdienen verdampt deze toename door de armoedeval.

Echtparen en samenwonenden zonder kinderen met een inkomen van 150% van de bijstandsnorm, kennen een netto stijging van het besteedbaar inkomen van € 144 per maand bij een netto loonstijging van € 718 per maand.

Bij een inkomen van 130% van de bijstandsnorm is de netto loonstijging € 431 per maand, terwijl het netto besteedbaar inkomen met € 48 daalt.

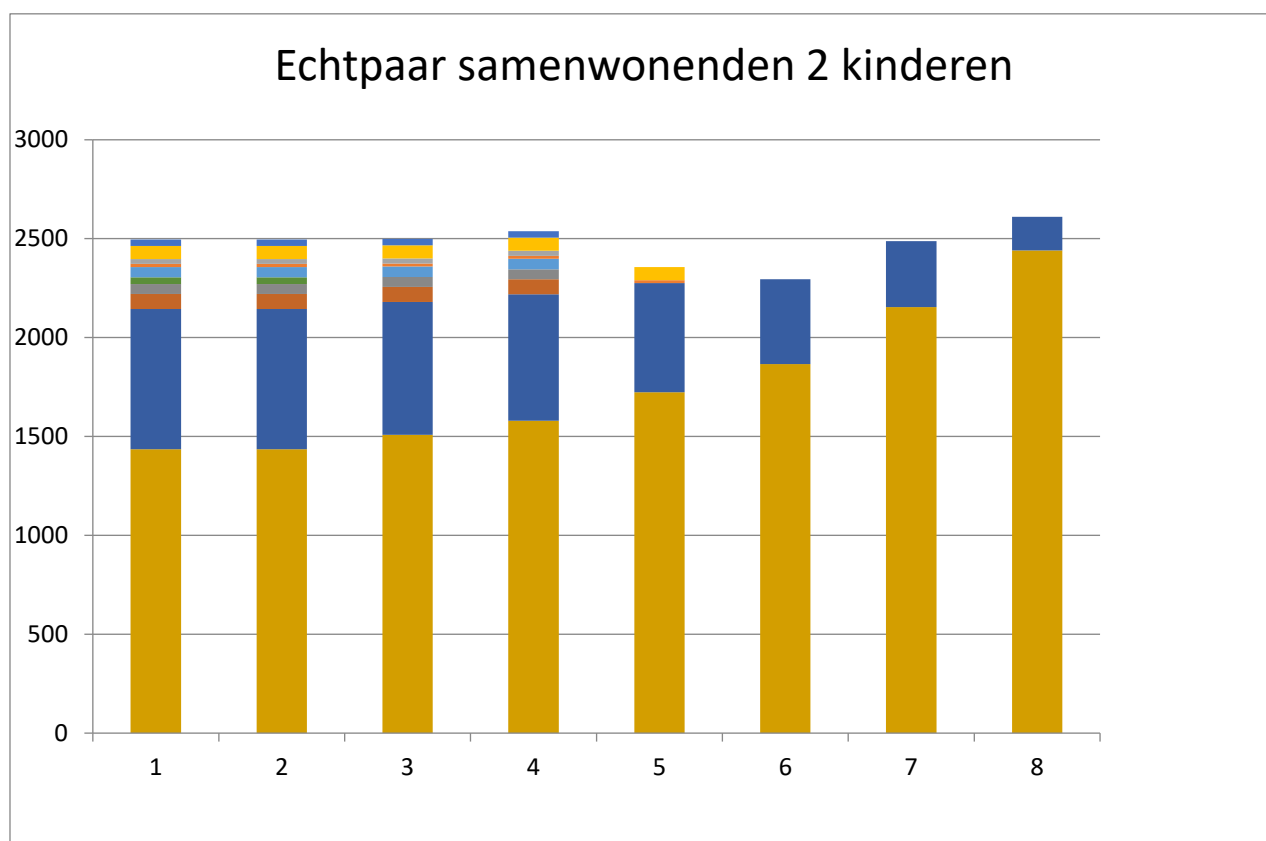
⁹ Identiek aan Ermelo, Zeewolde en het Harmonisatievoorstel

3.4 Armoedeval bij echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen

Tabel: Echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen, gemeente Harderwijk

lokale en landelijke toeslagen casus echtpaar / samenwonenden met 2 kinderen (bo en vo)								
	casus 1: bijstand suitkeri ng	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
uitkering of loon ex vt per maand	1436	1436	1508	1580	1723	1867	2154	2441
landelijke vergoe- dingen (* bijlage)	709	709	673	640	552	428	333	170
lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individuele inkomens toeslag	51	51	51	51	0	0	0	0
Kwijtscheldi ng belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdragerege ling	53	53	53	53	0	0	0	0
Collectieve zorgverzeke ring	15	15	15	15	15	0	0	0
Extra bijdrage VO	25	25	25	25	0	0	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	66	66	66	66	66	0	0	0
Computer regeling	33	33	33	33	0	0	0	0
Totaal lokale vergoe-ding	351	351	318	318	81	0	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	2496	2496	2498	2537	2356	2294	2487	2611

Grafiek: Echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen, gemeente Harderwijk

Berekening Echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen, gemeente Harderwijk, in euro's

	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
Stijging inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	72	144	287	431	718	1005
Vermindering lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-270	-351	-351	-351
Vermindering landelijke vergoedingen	0	0	-36	-69	-157	-281	-376	-539
Stijging besteedbaar inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	3	42	-140	-201	-9	115

Toelichting armoedeval echtpaar/samenwonenden met kinderen gemeente Harderwijk

De grafiek en de tabel maken zichtbaar dat de armoedeval toeslaat op het moment dat de het gezin 20% meer dan het bijstandsniveau van € 1.436 netto per maand gaat verdienen. Dit gaat door tot het moment dat het inkomen meer dan € 2.441 bedraagt, dat is 170% van de bijstandsnorm. Vanaf een inkomen hoger dan 110% van de bijstandsnorm is er een armoedeval van € 140 per maand. Zoals hierboven in rood te zien is, wordt de armoedeval zelfs € 201 per maand bij een inkomen van 130% van de bijstandsnorm. Dit is een inkomensterugval van € 2.412 per jaar. Een vrij dramatisch gegeven.

De oorzaken van deze armoedeval zijn iets complexer dan bij de hiervoor beschreven armoedeval bij een alleenstaande ouder. Het grote verschil zit in de landelijke toeslagen die afhangen van de absolute hoogte van het loon (gerelateerd aan het wettelijk minimumloon):

- De landelijke toeslagen beginnen bij een echtpaar te dalen na 105% van de bijstandsnorm (in de tabel: vanaf casus 3). De landelijke toeslagen bij de alleenstaande ouder beginnen pas te dalen bij 150% van de bijstandsnorm. Dat komt omdat de bijstandsnorm voor een echtpaar € 1.436 netto per maand bedraagt, en de norm voor een alleenstaande ouder € 1.006 netto per maand. De landelijke toeslagen worden echter niet toegekend op percentages van de bijstandsnorm, maar worden bepaald aan de hand van de absolute hoogte van het loon. In alle gevallen dalen de landelijke toeslagen als dit loon € 1.500 netto per maand bedraagt. Dit staat los van het gegeven of dit loon wordt verdiend door een persoon met of zonder partner. Echter, wanneer een inkomen van € 1.500 netto per maand wordt uitgedrukt in percentages van de bijstandsnorm, dan is dit voor een alleenstaande 160% en voor een echtpaar 110% van de bijstandsnorm.

Verder geldt eveneens:

- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoelage van € 51 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 30 per maand valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm. Ook voor de 2 kinderen verdwijnt deze regeling van € 23 per maand bij deze inkomensgrens.
- De schoolkostenregeling voor kinderen in het voortgezet onderwijs van € 25 per maand en de computerregeling van € 33 per maand eindigen bij 110% van de bijstandsnorm.
- De bijdrage van het Jeugdfonds Sport en Cultuur van € 56 vervalt bij een inkomen hoger dan 120% van de bijstandsnorm (hoewel uitzonderingen mogelijk zijn).
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm

Resumerend is reden van de armoedeval bij echtparen met schoolgaande kinderen het wegvallen van de gemeentelijke regelingen, terwijl tegelijkertijd ook de landelijke toeslagen afnemen.

Echtparen/ samenwonenden met kinderen zien pas bij een inkomen van 170% van de bijstandsnorm een stijging van hun besteedbaar inkomen. Er is wel een kleine stijging als ze niet meer dan 105% van de bijstandsnorm verdienen, maar wanneer ze meer gaan verdienen verdampt deze toename door de armoedeval vrij fors.

Echtparen/samenwonenden met een inkomen van 170% van de bijstandsnorm kennen een netto stijging van het besteedbaar inkomen van € 115 per maand bij een netto loonstijging van € 1.005 per maand.

3.5 Conclusie gemeente Harderwijk

Overzicht armoedeval in Harderwijk per huishoudtype per maand

In dit overzicht wordt de stijging van het besteedbaar inkomen of de armoedeval voor de 4 huishoudtypes in inkomen ten opzichte van de bijstandsnorm.

Armoedeval per huishoudtype per maand in euro's:

Huishoudtype	Werk 105% bijstandsniveau	Werk 110% bijstandsniveau	Werk 120% bijstandsniveau	Werk 130% bijstandsniveau	Werk 150% bijstandsniveau	Werk 170% bijstandsniveau
Alleenstaande	17	67	6	50	144	270
Alleenstaande met 2 kinderen	17	67	-41	-22	135	200
Echtpaar zonder kinderen	9	48	-59	-48	144	300
Echtpaar met 2 kinderen	3	42	-140	-201	-9	115

Bij 3 huishoudtypes: de alleenstaande met kinderen en de echtparen samenwonenden met en zonder kinderen, is er een harde armoedeval, die een letterlijk achteruitgang in het inkomen betekent.

Ook de alleenstaande kent een kleine armoedeval, maar gaat er ten opzichte van de bijstandsnorm niet op achteruit. Wel is het resultaat qua besteedbaar inkomen erg mager bij 120% van de bijstandsnorm.

Voor Harderwijk geldt dat de strikte inkomensgrens op 110% voor voorzieningen voor zowel volwassenen als kinderen een armoedeval veroorzaakt. Hierdoor vallen voorzieningen bij slechts een beperkt hoger inkomen dan de bijstandsnorm in een klap weg. Voor gezinnen met en zonder kinderen gaat het om een stevige inkomensdaling, die zonder compensatie niet op te vangen is.

gemeente
Zeewolde

4. Gemeente Zeewolde

Resultaten landelijke toeslagen gecombineerd met gemeentelijke regelingen

In dit hoofdstuk worden de landelijke en gemeentelijke regelingen gecombineerd per huishoudtype. De berekening van de bedragen die verkregen worden via de landelijke regelingen zijn in de bijlage 1 terug te vinden.

Voor elk huishoudtype vindt u achtereenvolgens:

- een tabel met de betreffende bedragen;
- visueel verwerkt in een grafiek; en
- een tabel met de berekening van de stijging (of daling) van het inkomen na (meer) inkomsten.

Voor Zeewolde is met deze lokale gegevens gerekend:

- a. Bijzondere bijstand: inkomensgrens is 110% van de bijstandsnorm. Boven de 110% wordt de draagkracht berekend. Als stelpost is genomen € 900 per jaar/€ 75 per maand.
- b. Individuele Inkomens toeslag (IIT): inkomensgrens is 110% van de bijstandsnorm. De toeslag bedraagt € 615,- per jaar voor gehuwden en € 460 per jaar voor alleenstaanden. Kinderen zijn niet van invloed op de hoogte van de IIT.
- c. Maatschappelijke bijdrageregeling: de inkomensgrens voor zowel volwassenen als kinderen is 110% van de bijstandsnorm. Voor kinderen t/m 11 jaar krijgen ouders een bijdrage van € 90 per jaar, voor kinderen van 12 t/m 17 jaar € 180 en voor volwassenen eveneens € 180 per jaar.
- d. Het Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Leergeld werken via intermediairs die kinderen aanmelden. De inkomensgrens is 120% van de bijstandsnorm.
In de berekening is uitgegaan van de maximale vergoeding voor sport van € 225 per jaar en de maximale vergoeding voor zwemlessen in Zeewolde van € 500 per jaar. Voor de casus is de maximale vergoeding voor cultuur wegens marginaal gebruik achterweg gelaten.
- e. Schoolkostenregeling voor kinderen in het voortgezet onderwijs: de inkomensgrens is 130% van de bijstandsnorm. De bijdrage is € 300 per jaar en eenmalig € 400 voor een computer (computerregeling). Dit eenmalige bedrag is meegenomen in de berekening.
- a. Bijdrage collectieve zorgverzekering: inkomensgrens is 120% van de bijstandsnorm. De bijdrage is € 15 per maand.

U vindt bij elk huishoudtype een korte toelichting op de grafiek en tabellen.

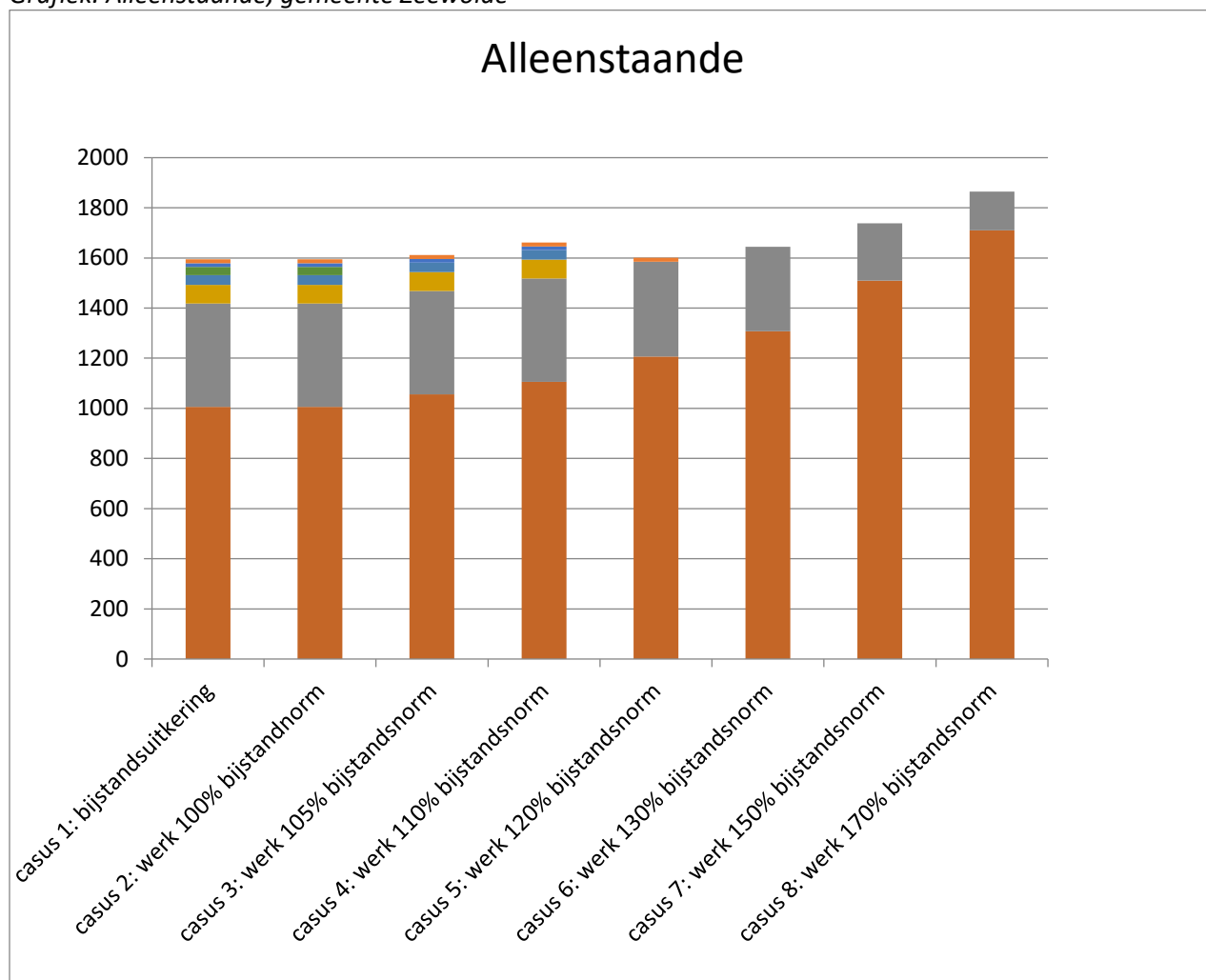
Aan het einde van het hoofdstuk vindt u de conclusie en een samenvattende tabel van de armoedeval.

4.1 Armoedeval bij alleenstaanden

Tabel: Alleenstaande, gemeente Zeewolde

Lokale en landelijke toeslagen casus alleenstaande								
	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
uitkering of loon ex vt per maand	1006	1006	1056	1106	1207	1307	1509	1710
landelijke vergoe- dingen (*bijlage)	412	412	412	412	378	337	229	154
Lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individuele inkomens toeslag	38	38	38	38	0	0	0	0
Kwijtschelding belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdrage regeling	15	15	15	15	0	0	0	0
Collectieve zorgverze- kering	15	15	15	15	15	0	0	0
Totaal lokale vergoe- ding	176	176	143	143	15	0	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	1594	1594	1611	1661	1600	1644	1738	1864

Grafiek: Alleenstaande, gemeente Zeewolde

Berekening Alleenstaande, gemeente Zeewolde, in euro's

	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
Stijging inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	50	100	201	301	503	704
Vermindering lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-161	-176	-176	-176
Vermindering landelijke vergoedingen	0	0	0	0	-34	-75	-183	-258
Stijging besteedbaar inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	17	67	6	50	144	270

Toelichting armoedeval alleenstaande gemeente Zeewolde¹⁰

De casus 'Alleenstaande' kent voor Zeewolde geen harde armoedeval, waarbij het feitelijke inkomen lager wordt dan de bijstandsnorm. Wel is er bij een besteedbaar inkomen tussen 110% en 130% van de bijstandsnorm sprake van een daling van rond de € 55-60 euro per maand. Op jaarbasis gaat dit om € 720. Voor een laag inkomen is dat een substantieel bedrag voor het kunnen rondkomen.

De oorzaak van deze dip ligt met name bij het wegvallen van lokale vergoedingen bij een inkomensgrens 110% van de bijstandsnorm:

- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoeslag van € 38 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 15 valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm

Een alleenstaande met een inkomen van 120% van de bijstandsnorm, kent slechts een netto stijging van het besteedbaar inkomen van € 6 per maand bij een netto loonstijging van € 200 per maand.

¹⁰ Identiek aan Ermelo, Harderwijk en het Harmonisatievoorstel

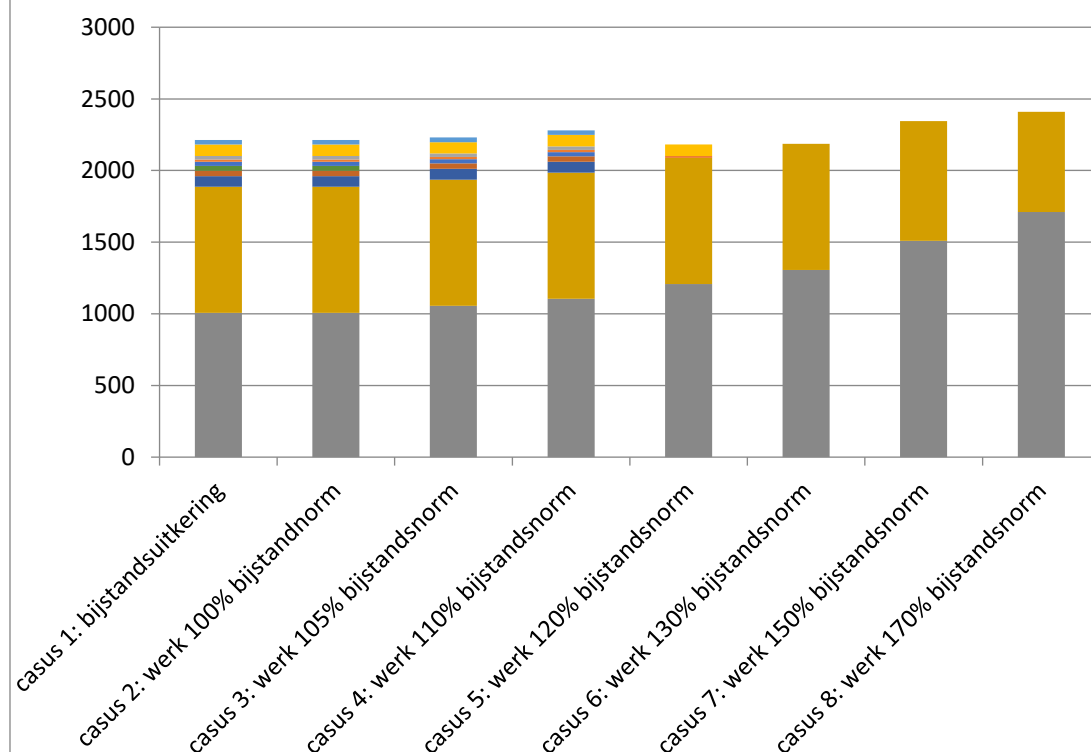
4.2 Armoedeval bij alleenstaande ouders

Tabel: Alleenstaande ouder, gemeente Zeewolde

lokale en landelijke toeslagen casus alleenstaande ouder met 2 kinderen (bo en vo)								
	casus 1: bijstand suitkeri ng	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
uitkering of loon ex vt per maand	1006	1006	1056	1106	1207	1307	1509	1710
landelijke vergoedingen (* bijlage)	880	880	880	880	880	880	835	699
lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individuele inkomens toeslag	38	38	38	38	0	0	0	0
Kwijtschelding belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdrageregeling	38	38	38	38	0	0	0	0
Collectieve zorgverzekering	15	15	15	15	15	0	0	0
Extra bijdrage VO	25	25	25	25	0	0	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	79	79	79	79	79	0	0	0
Computer regeling	33	33	33	33	0	0	0	0
Totaal lokale vergoeding	336	336	303	303	94	0	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	2222	2222	2239	2289	2181	2187	2344	2409

Grafiek: Alleenstaande ouder, gemeente Zeewolde

Alleenstaande Ouder

Berekening Alleenstaande ouder, gemeente Zeewolde, in euro's

	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
Stijging inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	50	100	201	301	503	704
Vermindering lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-242	-336	-336	-336
Vermindering landelijke vergoedingen	0	0	0	0	0	0	-45	-181
Stijging besteedbaar inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	17	67	-41	-35	122	187

Toelichting armoedeval alleenstaande ouder gemeente Zeewolde

De alleenstaande ouder die in Zeewolde aan het werk gaat krijgt te maken met de armoedeval als zij of hij meer dan 110% van de bijstandsnorm verdient. Het besteedbaar inkomen daalt bij 120% van de

bijstandsnorm met € 41 en bij 130% van de bijstandsnorm met € 35 ten opzichte van die bijstandsnorm. Per jaar gaat het dan om een netto-inkomensdaling van € 492 en € 420. Deze gegevens zijn in de tabellen in rood aangegeven.

Het kindgebonden budget als landelijke vergoeding blijft lang op peil. Er is pas vanaf 150% van de bijstandsnorm een vermindering van landelijke vergoedingen (zie ook bijlage 1).

De armoedeval wordt met name veroorzaakt door de strikte inkomensgrens van 110% van de bijstandsnorm voor de lokale regelingen. Zeewolde hanteert voor het recht op de maatschappelijke bijdrageregeling voor zowel volwassenen als kinderen een inkomensgrens van 110% van de bijstandsnorm. Hierdoor vervallen bij deze inkomensgrens meerdere bijdragen tegelijk. Alleen het Jeugdfonds Sport en Cultuur en de bijdrage Collectieve zorgverzekering lopen nog door tot 120% van de bijstandsnorm.

In het kort:

- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoelage van € 38 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 15 per maand valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm. En ook voor de 2 kinderen verdwijnt deze regeling van € 23 per maand bij deze inkomensgrens.
- De schoolkostenregeling voor kinderen in het voortgezet onderwijs van € 25 per maand en de computerregeling van € 33 per maand eindigen bij 110% van de bijstandsnorm.
- De bijdrage van het Jeugdfonds Sport en Cultuur van € 79 vervalt bij een inkomen hoger dan 120% van de bijstandsnorm (hoewel uitzonderingen mogelijk zijn). Dit is inclusief de vergoeding voor zwembles.
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm.

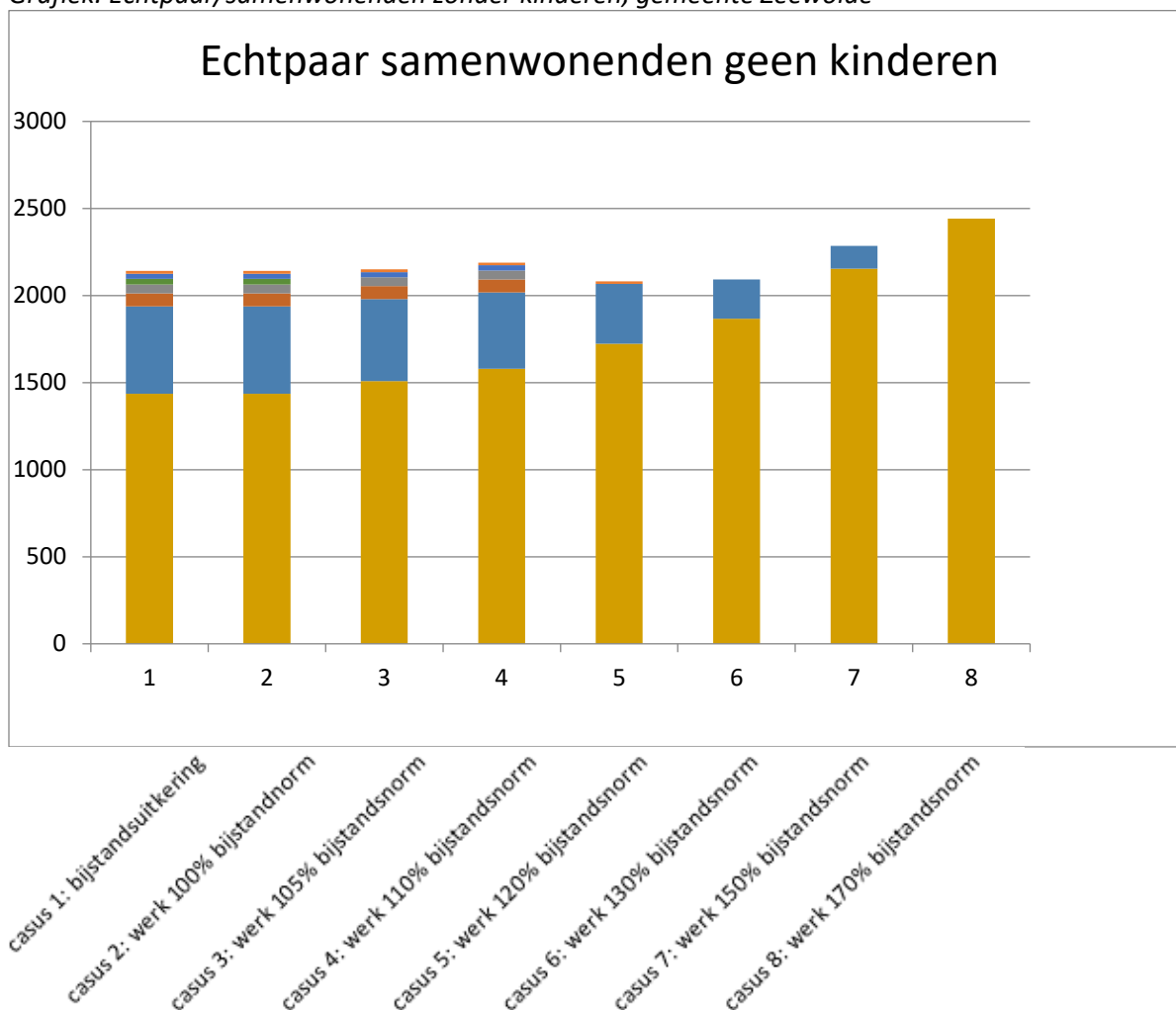
Een alleenstaande ouder met een inkomen van meer dan 150% van de bijstandsnorm, kent een netto stijging van het besteedbaar inkomen van €122 per maand bij een netto inkomensstijging ten opzichte van de bijstandsnorm van € 503 per maand.

4.3 Armoedeval bij echtpaar/samenwonenden zonder kinderen

Tabel: Echtpaar/samenwonenden zonder kinderen, gemeente Zeewolde

lokale en landelijke toeslagen casus echtpaar / samenwonenden zonder kinderen								
	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
uitkering of loon ex vt per maand	1436	1436	1508	1580	1723	1867	2154	2441
landelijke vergoe- dingen (*bijlage)	501	501	471	438	344	226	131	0
Lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individuele inkomens toeslag	51	51	51	51	0	0	0	0
Kwijtschel- ding belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdrage regeling	30	30	30	30	0	0	0	0
Collectieve zorgverze- kering	15	15	15	15	15	0	0	0
Totaal lokale vergoe- ding	204	204	171	171	15	0	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	2141	2141	2149	2188	2082	2092	2285	2441

Grafiek: Echtbaar/samenwonenden zonder kinderen, gemeente Zeewolde

Berekening Echtbaar/samenwonenden zonder kinderen, gemeente Zeewolde, in euro's

	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
Stijging inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	72	144	287	431	718	1005
Vermindering lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-189	-204	-204	-204
Vermindering landelijke vergoedingen	0	0	-30	-63	-157	-275	-370	-501
Stijging besteedbaar inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	9	48	-59	-48	144	300

Toelichting armoedeval echtpaar/samenwonenden zonder kinderen gemeente Zeewolde¹¹

De casus 'Echtpaar/samenwonenden zonder kinderen' kent voor Zeewolde een harde armoedeval bij een inkomen rond de 120% - 130% van de bijstandsnorm. In deze gevallen wordt het inkomen in absolute zin lager dan de geldende bijstandsnorm.

Het netto besteedbaar inkomen daalt door de vermindering van de landelijke en lokale regelingen met € 59 respectievelijk € 48 per maand, wat neerkomt op € 708 en € 576 per jaar.

Deze gegevens zijn in de tabel in rood aangegeven.

De oorzaak van de armoedeval bij echtparen/samenwonenden zonder kinderen ligt met name bij de strikte inkomensgrens van de gemeentelijke minimaregelingen van 110% van de bijstandsnorm.

Alleen de vergoeding voor de collectieve zorgverzekering van € 15 per maand loopt door tot 120% van de bijstandsnorm.

- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoeslag van € 51 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 30 per maand valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm

Echtparen en samenwonenden zonder kinderen zien pas met een inkomen van 150% van de bijstandsnorm een stijging van hun besteedbaar inkomen. Er is wel een kleine stijging als ze niet meer dan 110% van de bijstandsnorm verdienen, maar wanneer ze meer gaan verdienen verdampt deze toename door de armoedeval.

Echtparen en samenwonenden zonder kinderen met een inkomen van 150% van de bijstandsnorm, kennen een netto stijging van het besteedbaar inkomen van € 144 per maand bij een netto loonstijging van € 718 per maand.

Bij een inkomen van 130% van de bijstandsnorm is de netto loonstijging € 431 per maand, terwijl het netto besteedbaar inkomen met € 48 daalt.

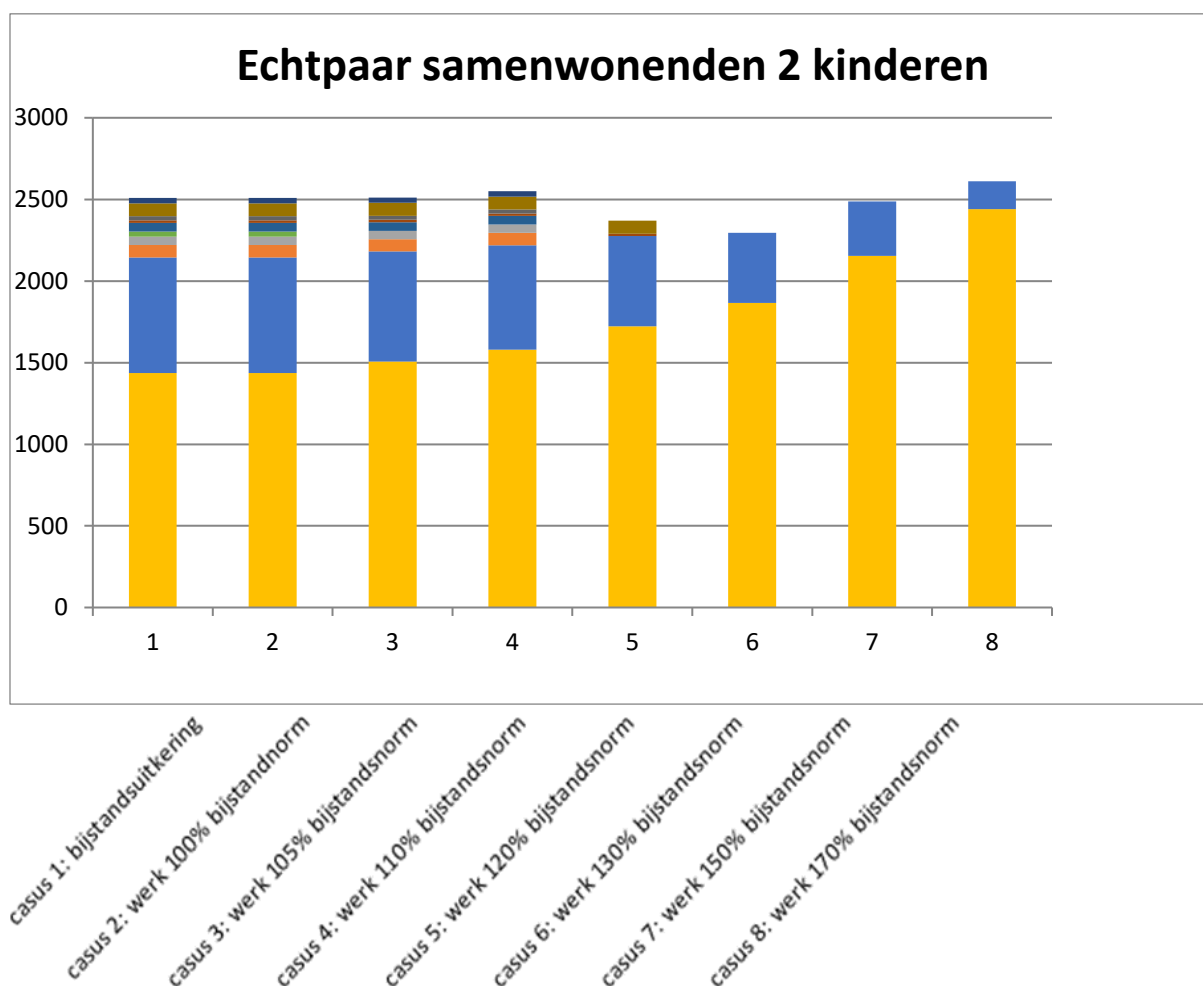
¹¹ Identiek aan Ermelo, Harderwijk en het Harmonisatievoorstel

4.4 Armoedeval bij echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen

Tabel: Echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen, gemeente Zeewolde

lokale en landelijke toeslagen casus echtpaar / samenwonenden met 2 kinderen (bo en vo)								
	casus 1: bijstand suitkeri ng	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
uitkering of loon ex vt per maand	1436	1436	1508	1580	1723	1867	2154	2441
landelijke vergoedingen (* bijlage)	709	709	673	640	552	428	333	170
lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individuele inkomens toeslag	51	51	51	51	0	0	0	0
Kwijtschelding belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdrageregeling	53	53	53	53	0	0	0	0
Collectieve zorgverzekering	15	15	15	15	15	0	0	0
Extra bijdrage VO	25	25	25	25	0	0	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	79	79	79	79	79	0	0	0
Computer regeling	33	33	33	33	0	0	0	0
Totaal lokale vergoeding	364	364	331	331	94	0	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	2509	2509	2511	2550	2369	2294	2487	2611

Grafiek: Echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen, gemeente Zeewolde

Berekening Echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen, gemeente Zeewolde, in euro's

	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
Stijging inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	72	144	287	431	718	1005
Vermindering lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-270	-364	-364	-364
Vermindering landelijke vergoedingen	0	0	-36	-69	-157	-281	-376	-539
Stijging besteedbaar inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	3	42	-140	-214	-22	102

Toelichting armoedeval echtpaar / samenwonenden met kinderen gemeente Zeewolde

De grafiek en de tabel maken zichtbaar dat de harde armoedeval toeslaat op het moment dat (een van) de ouders 20% meer dan bijstandsniveau van € 1.436 netto per maand gaat verdienen. Dit gaat door tot het moment dat het inkomen meer dan € 2.441 bedraagt, dat is 170% van de bijstandsnorm. Vanaf een inkomen hoger dan 110% van de bijstandsnorm is er een armoedeval van € 140 per maand.

Zoals hierboven in rood te zien is, wordt de armoedeval zelfs € 214 per maand bij een inkomen van 130% van de bijstandsnorm. Dit is een inkomensterugval van € 2.568 per jaar.

De oorzaken van deze armoedeval zijn iets complexer dan bij de hiervoor beschreven armoedeval bij een alleenstaande ouder. Het grote verschil zit in de landelijke toeslagen die afhangen van de absolute hoogte van het loon (gerelateerd aan het wettelijk minimumloon):

- De landelijke toeslagen beginnen bij een echtpaar te dalen na 105% van de bijstandsnorm (in de tabel: vanaf casus 3). De landelijke toeslagen bij de alleenstaande ouder beginnen pas te dalen bij 150% van de bijstandsnorm. Dat komt omdat de bijstandsnorm voor een echtpaar € 1.436 netto per maand bedraagt, en de norm voor een alleenstaande ouder € 1.006 netto per maand. De landelijke toeslagen worden echter niet toegekend op percentages van de bijstandsnorm, maar worden bepaald aan de hand van de absolute hoogte van het loon. In alle gevallen dalen de landelijke toeslagen als dit loon € 1.500 netto per maand bedraagt. Dit staat los van het gegeven of dit loon wordt verdiend door een persoon met of zonder partner. Echter, wanneer een inkomen van € 1.500 netto per maand wordt uitgedrukt in percentages van de bijstandsnorm, dan is dit voor een alleenstaande 160% en voor een echtpaar 110% van de bijstandsnorm.

Verder geldt eveneens:

- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoelage van € 51 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 30 per maand valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm. Voor kinderen valt de bijdrage van € 23 per maand weg vanaf 130% van de bijstandsnorm.
- De schoolkostenregeling voor kinderen in het voortgezet onderwijs van € 25 per maand en de computerregeling van € 33 per maand lopen door tot 130% van de bijstandsnorm.
- De bijdrage van het Jeugdfonds Sport en Cultuur van € 79 vervalt bij een inkomen hoger dan 120% van de bijstandsnorm (hoewel uitzonderingen mogelijk zijn).
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm.

Resumerend is reden van de armoedeval bij echtparen met schoolgaande kinderen het wegvallen van de gemeentelijke regelingen, terwijl tegelijkertijd ook de landelijke toeslagen afnemen.

Echtparen/ samenwonenden met kinderen zien pas bij een inkomen van 170% van de bijstandsnorm een stijging van hun besteedbaar inkomen. Er is wel een kleine stijging als ze niet meer dan 105% van de bijstandsnorm verdienen, maar wanneer ze meer gaan verdienen verdampt deze toename door de armoedeval vrij fors.

Echtparen/samenwonenden met een inkomen van 170% van de bijstandsnorm kennen een netto stijging van het besteedbaar inkomen van € 102 per maand bij een netto loonstijging van € 1.005 per maand.

4.5 Conclusie gemeente Zeewolde

Overzicht armoedeval in Zeewolde per huishoudtype per maand

In dit overzicht ziet u de stijging van het besteedbaar inkomen of de armoedeval voor de 4 huishoudtypes ten opzichte van de bijstandsnorm.

Armoedeval per huishoudtype per maand in euro's:

Huishoud- type	Werk 105% bijstandsniveau	Werk 110% bijstandsniveau	Werk 120% bijstandsniveau	Werk 130% bijstandsniveau	Werk 150% bijstandsniveau	Werk 170% bijstandsniveau
Alleenstaande	17	67	6	50	144	270
Alleenstaande met 2 kinderen	17	67	-41	-35	122	187
Echtpaar zonder kinderen	9	48	-59	-48	144	300
Echtpaar met 2 kinderen	3	42	-140	-214	-22	102

Bij 3 huishoudtypes: de alleenstaande met kinderen en de echtparen samenwonenden met en zonder kinderen, is er een harde armoedeval, die een letterlijk achteruitgang in het inkomen betekent.

Ook de alleenstaande kent een kleine armoedeval, maar gaat er ten opzichte van de bijstandsnorm niet op achteruit. Wel is het resultaat qua besteedbaar inkomen erg mager bij 120% van de bijstandsnorm.

Voor Zeewolde geldt dat de strikte inkomensgrens op 110% voor voorzieningen voor zowel volwassenen als kinderen een armoedeval veroorzaakt. Hierdoor vallen voorzieningen bij slechts een beperkt hoger inkomen dan de bijstandsnorm in een klap weg. Voor gezinnen met en zonder kinderen gaat het om een stevige inkomensdaling, die zonder compensatie niet op te vangen is.

5. Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde:

Resultaten landelijke toeslagen gecombineerd met gemeentelijke regelingen

In dit hoofdstuk worden de landelijke en gemeentelijke regelingen gecombineerd per huishoudtype. De berekening van de bedragen die verkregen worden via de landelijke regelingen zijn in de bijlage 1 terug te vinden.

Voor elk huishoudtype vindt u achtereenvolgens:

- een tabel met de betreffende bedragen;
- visueel verwerkt in een grafiek; en
- een tabel met de berekening van de stijging (of daling) van het inkomen na (meer) inkomsten.

Voor de **harmonisatie** is met deze gegevens gerekend:

- a. Bijzondere bijstand: inkomensgrens is 110% van de bijstandsnorm. Boven de 110% wordt de draagkracht berekend. Als stelpost is genomen € 900 per jaar/€ 75 per maand.
- b. Individuele Inkomens toeslag (IIT): inkomensgrens is 110% van de bijstandsnorm. De toeslag bedraagt € 615,- per jaar voor gehuwden en € 460 per jaar voor alleenstaanden. Kinderen zijn niet van invloed op de hoogte van de IIT.
- c. Maatschappelijke bijdrageregeling : inkomensgrens voor volwassenen is 110% van de bijstandsnorm, voor kinderen 120% van de bijstandsnorm. Voor kinderen van 0 t/m 11 jaar krijgen ouders een bijdrage van € 90 per jaar, voor kinderen van 12 t/m 17 jaar is de bijdrage € 180 per jaar en voor volwassenen € 180 per jaar.
- d. Het Jeugdfonds Sport en Cultuur en Stichting Leergeld werken via intermediairs die kinderen aanmelden. De inkomensgrens is 120% van de bijstandsnorm.
In de berekening is uitgegaan van de maximale vergoeding voor sport van € 225 per jaar en geen vergoeding voor zwemlessen. Voor de casus is de maximale vergoeding voor cultuur wegens marginaal gebruik achterwege gelaten.
- e. Schoolkosten voor kinderen in het voortgezet onderwijs: de inkomensgrens is 120% van de bijstandsnorm. De bijdrage is € 200 per jaar en eens per 5 jaar € 500 voor de computerregeling (vanaf groep 5).
- f. Bijdrage collectieve zorgverzekering: inkomensgrens is 120% van de bijstandsnorm. De bijdrage is € 15 per maand.

U vindt bij elk huishoudtype een korte toelichting op de grafiek en tabellen.

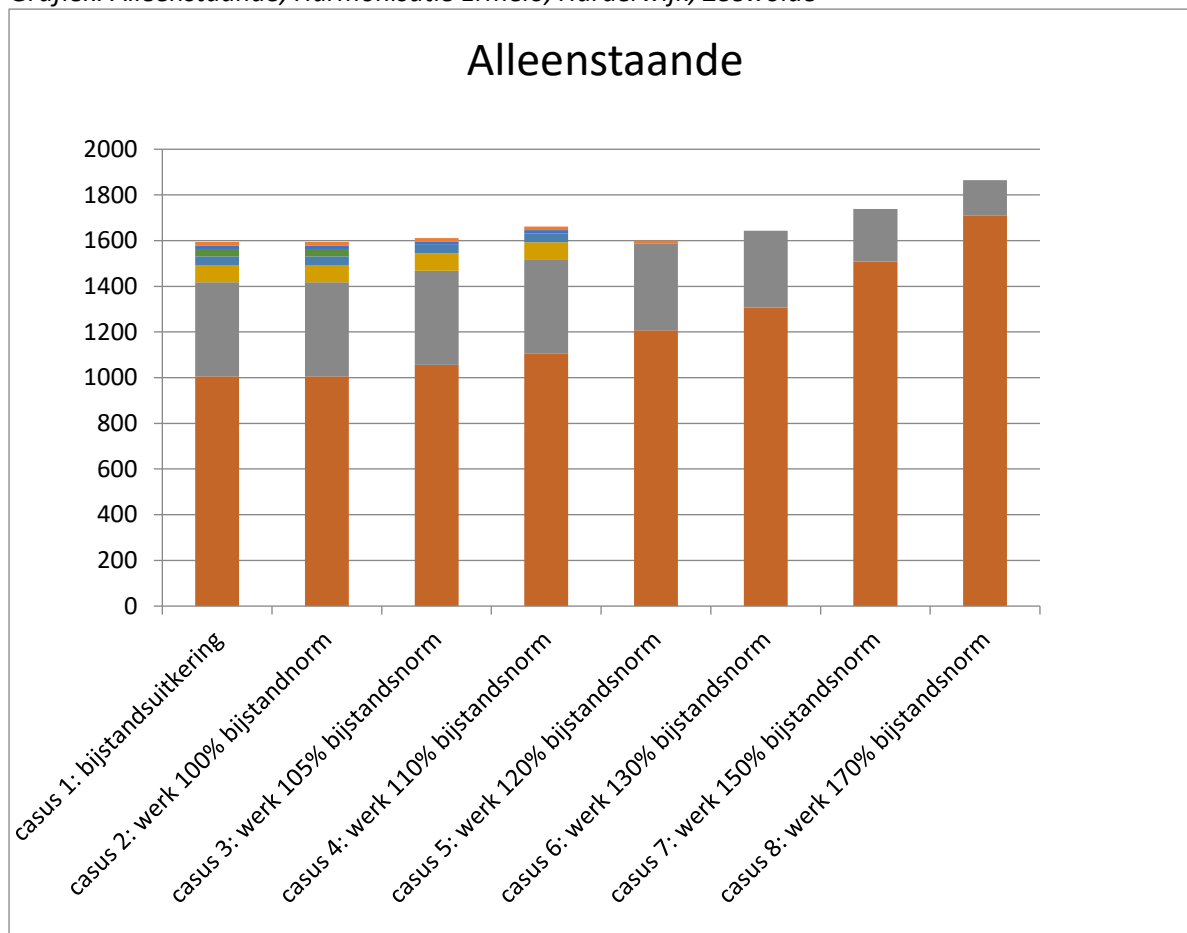
Aan het einde van het hoofdstuk vindt u de conclusie en een samenvattende tabel van de armoedeval.

5.1 Armoedeval bij alleenstaanden

Tabel: Alleenstaande, Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde

Lokale en landelijke toeslagen casus alleenstaande								
	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
uitkering of loon ex vt per maand	1006	1006	1056	1106	1207	1307	1509	1710
landelijke vergoe- dingen (*bijlage)	412	412	412	412	378	337	229	154
Lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individuele inkomens toeslag	38	38	38	38	0	0	0	0
Kwijtschel- ding belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdrage regeling	15	15	15	15	0	0	0	0
Collectieve zorgverze- kering	15	15	15	15	15	0	0	0
Totaal lokale vergoe- ding	176	176	143	143	15	0	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	1594	1594	1611	1661	1600	1644	1738	1864

Grafiek: Alleenstaande, Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde

Berekening Alleenstaande Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde, in euro's:

	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
Stijging inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	50	100	201	301	503	704
Vermindering lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-161	-176	-176	-176
Vermindering landelijke vergoedingen	0	0	0	0	-34	-75	-183	-258
Stijging besteedbaar inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	17	67	6	50	144	270

Toelichting armoedeval alleenstaande Harmonisatie Ermelo, Harderwijk en Zeewolde¹²

De casus 'Alleenstaande' kent in het harmonisatievoorstel geen harde armoedeval, waarbij het feitelijke inkomen lager wordt dan de bijstandsnorm. Wel is er bij een besteedbaar inkomen tussen 110% en 130% van de bijstandsnorm sprake van een daling van rond de € 55-60 euro per maand. Op jaarbasis gaat dit om € 720. Voor een laag inkomen is dat een substantieel bedrag voor het kunnen rondkomen.

De oorzaak van deze dip ligt met name bij het wegvallen van lokale vergoedingen bij een inkomensgrens 110% van de bijstandsnorm:

- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoelage van € 38 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 15 valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm

Een alleenstaande met een inkomen van 120% van de bijstandsnorm, kent slechts een netto stijging van het besteedbaar inkomen van € 6 per maand bij een netto loonstijging van € 200 per maand.

¹² Identiek aan huidige regeling Ermelo, Harderwijk en Zeewolde

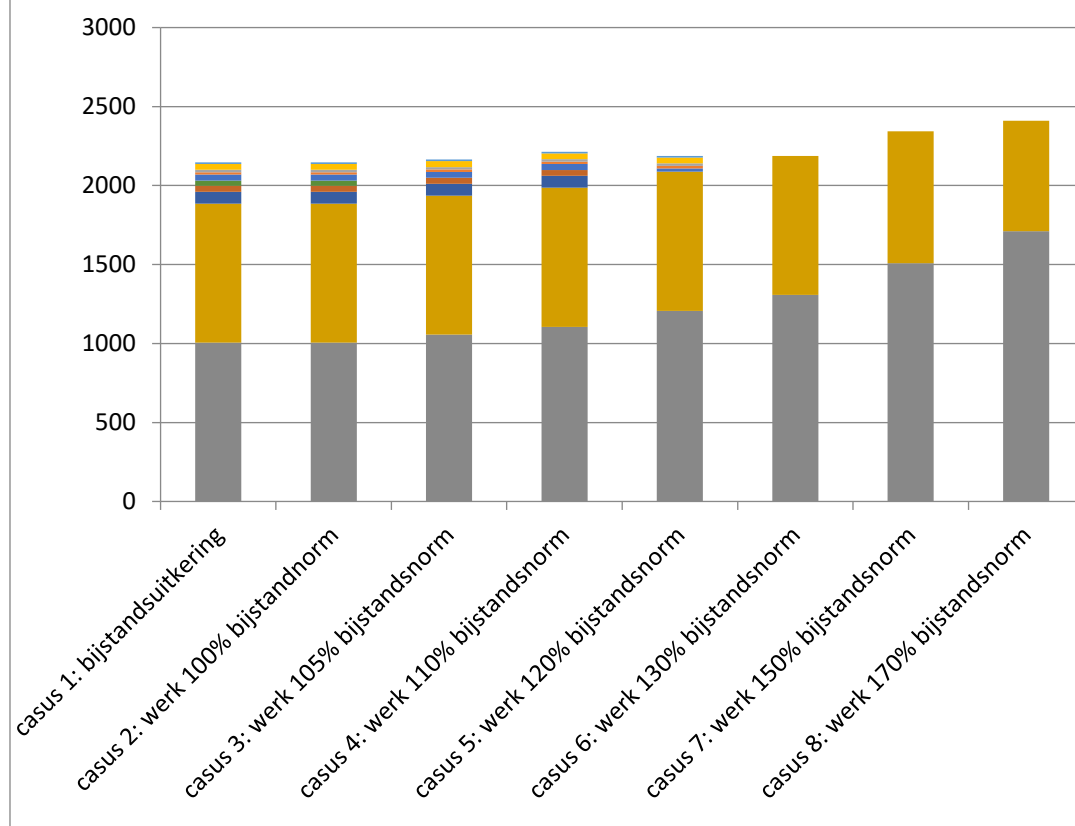
5.2 Armoedeval bij alleenstaande ouders

Tabel: Alleenstaande ouder, Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde

lokale en landelijke toeslagen casus alleenstaande ouder met 2 kinderen (bo en vo)								
	casus 1: bijstand suitkeri ng	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
uitkering of loon ex vt per maand	1006	1006	1056	1106	1207	1307	1509	1710
landelijke vergoedingen (* bijlage)	880	880	880	880	880	880	835	699
lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individuele inkomens toeslag	38	38	38	38	0	0	0	0
Kwijtschelding belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdrageregeling	37	37	37	37	22	0	0	0
Collectieve zorgverzekering	15	15	15	15	15	0	0	0
Extra bijdrage VO	16	16	16	16	16	0	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	37	37	37	37	37	0	0	0
Computer regeling	10	10	10	10	10	0	0	0
Totaal lokale vergoeding	261	261	228	228	100	0	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	2147	2147	2164	2214	2187	2187	2344	2409

Grafiek: Alleenstaande ouder, Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde

Alleenstaande ouder

Berekening Alleenstaande ouder Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde, in euro's:

	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
Stijging inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	50	100	201	301	503	704
Vermindering lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-161	-261	-261	-261
Vermindering landelijke vergoedingen	0	0	0	0	0	0	-45	-181
Stijging besteedbaar inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	17	67	40	40	130	195

Toelichting armoedeval alleenstaande ouder Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde

De casus 'Alleenstaande ouder' kent voor het harmonisatievoorstel - net als de alleenstaande - geen harde armoedeval, waarbij het feitelijke inkomen lager wordt dan de bijstandsnorm. Het netto besteedbaar inkomen stijgt echter maar langzaam.

Doordat het kindgebonden budget als landelijke vergoeding lang op peil blijft is er pas vanaf 150% van de bijstandsnorm een vermindering van landelijke vergoedingen (zie ook bijlage 1).

In het harmonisatievoorstel wordt er gewerkt met verschillende inkomensgrenzen, waardoor de vermindering van toeslagen en regelingen in zijn geheel iets geleidelijker verloopt.

In het kort:

- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoelage van € 38 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 15 per maand valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm. Voor kinderen valt de bijdrage van € 22 per maand weg vanaf 120% van de bijstandsnorm.
- De schoolkostenregeling voor kinderen in het voortgezet onderwijs van € 10 per maand en de computerregeling van € 16 per maand lopen door tot 120% van de bijstandsnorm.
- De bijdrage van het Jeugdfonds Sport en Cultuur van € 56 vervalt bij een inkomen hoger dan 120% van de bijstandsnorm (hoewel uitzonderingen mogelijk zijn). De vergoeding voor zwembad is in dit voorstel komen te vervallen.
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm

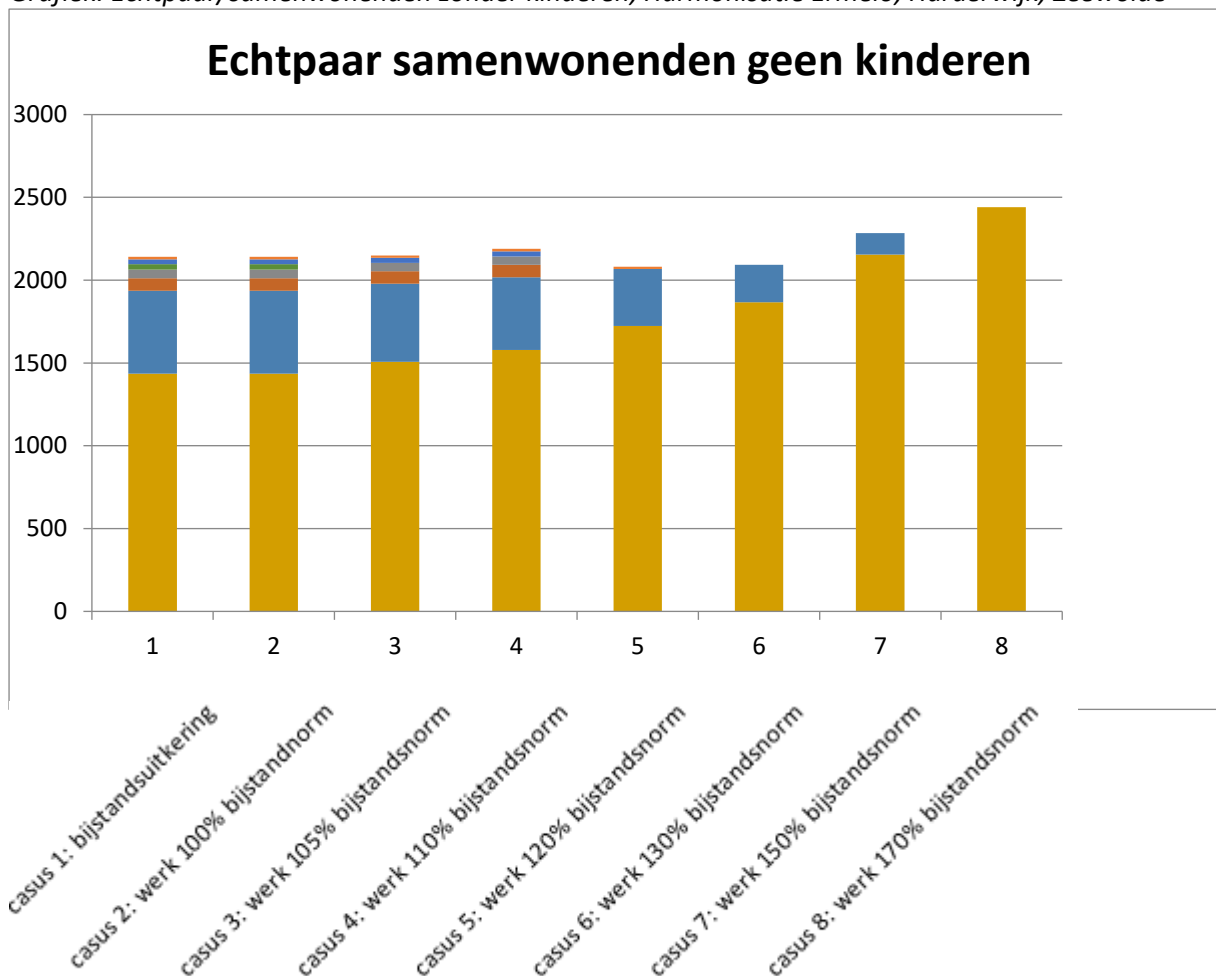
Een alleenstaande ouder met een inkomen van meer dan 130% van de bijstandsnorm, kent een netto stijging van het besteedbaar inkomen van € 40 per maand bij een netto-loonstijging van € 301 per maand.

5.3 Armoedeval bij echtpaar/samenwonenden zonder kinderen

Tabel: Echtpaar/samenwonenden zonder kinderen, Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde

lokale en landelijke toeslagen casus echtpaar / samenwonenden zonder kinderen								
	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
uitkering of loon ex vt per maand	1436	1436	1508	1580	1723	1867	2154	2441
landelijke vergoe- dingen (*bijlage)	501	501	471	438	344	226	131	0
Lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individ. inkomens toeslag	51	51	51	51	0	0	0	0
Kwijtschel ding belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdrage regeling	30	30	30	30	0	0	0	0
Collectieve zorgverze- kering	15	15	15	15	15	0	0	0
Totaal lokale vergoe- ding	204	204	171	171	15	0	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	2141	2141	2149	2188	2082	2092	2285	2441

Grafiek: Echtbaar/samenwonenden zonder kinderen, Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde

Berekening Echtbaar/samenwonenden zonder kinderen, Harmonisatie EHZ in euro's:

	casus 1: bijstandsuitkering	casus 2: werk 100% bijstandsnorm	casus 3: werk 105% bijstandsnorm	casus 4: werk 110% bijstandsnorm	casus 5: werk 120% bijstandsnorm	casus 6: werk 130% bijstandsnorm	casus 7: werk 150% bijstandsnorm	casus 8: werk 170% bijstandsnorm	
Stijging inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	72	144	287	431	718	1005	
Vermindering lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-189	-204	-204	-204	
Vermindering landelijke vergoedingen	0	0	-30	-63	-157	-275	-370	-501	
Stijging besteedbaar inkomen tov bijstand	0	0	9	48	-59	-48	144	300	

Toelichting armoedeval echtpaar/samenwonenden zonder kinderen Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde¹³

De casus 'Echtpaar/samenwonenden zonder kinderen' kent voor het harmonisatievoorstel een harde armoedeval bij een inkomen rond de 120% - 130% van de bijstandsnorm. In deze gevallen wordt het inkomen in absolute zin lager dan de geldende bijstandsnorm.

Het netto besteedbaar inkomen daalt door de vermindering van de landelijke en lokale regelingen met € 59 respectievelijk € 48 per maand, wat neerkomt op € 708 en € 576 per jaar.

Deze gegevens zijn in de tabel in rood aangegeven.

De oorzaak van de armoedeval bij echtparen/samenwonenden zonder kinderen ligt met name bij de strikte inkomensgrens van de gemeentelijke minimaregelingen van 110% van de bijstandsnorm. Alleen de vergoeding voor de collectieve zorgverzekering van € 15 per maand loopt door tot 120% van de bijstandsnorm.

- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoeslag van € 51 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 30 per maand valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm

Echtparen en samenwonenden zonder kinderen zien pas bij een inkomen van 150% van de bijstandsnorm een stijging van hun besteedbaar inkomen. Er is wel een kleine stijging als ze niet meer dan 110% van de bijstandsnorm verdienen, maar wanneer ze meer gaan verdienen verdampt deze toename door de armoedeval.

Echtparen en samenwonenden zonder kinderen met een inkomen van 150% van de bijstandsnorm, kennen een netto stijging van het besteedbaar inkomen van € 144 per maand bij een netto loonstijging van € 718 per maand.

Bij een inkomen van 130% van de bijstandsnorm is de netto loonstijging € 431 per maand, terwijl het netto besteedbaar inkomen met € 48 daalt.

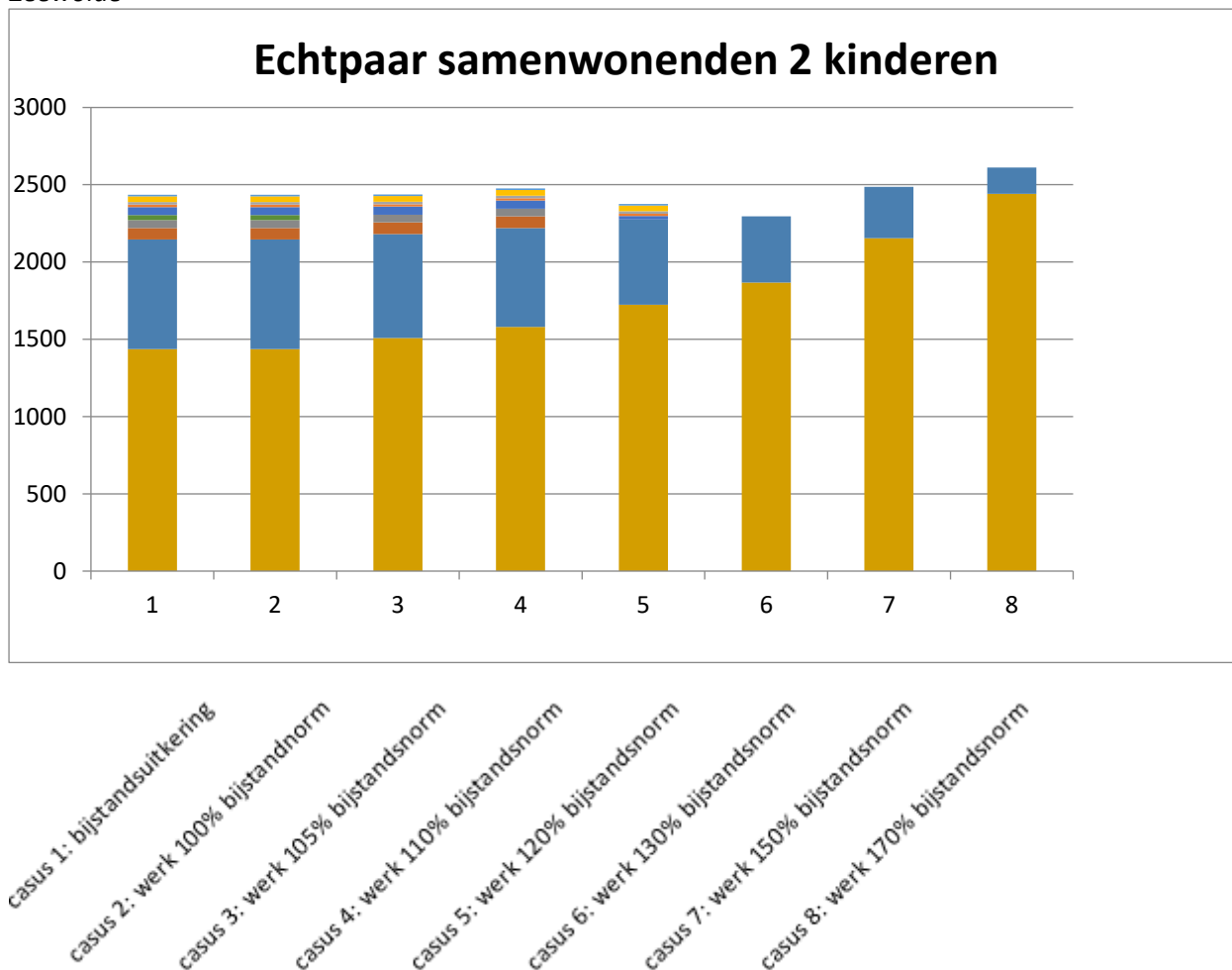
¹³ Identiek aan Ermelo, Harderwijk en Zeewolde

5.4 Armoedeval bij echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen

Tabel: Echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen, Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde

lokale en landelijke toeslagen casus echtpaar / samenwonenden met 2 kinderen (bo en vo)								
	casus 1: bijstandsuitkering	casus 2: werk 100% bijstandsnorm	casus 3: werk 105% bijstandsnorm	casus 4: werk 110% bijstandsnorm	casus 5: werk 120% bijstandsnorm	casus 6: werk 130% bijstandsnorm	casus 7: werk 150% bijstandsnorm	casus 8: werk 170% bijstandsnorm
uitkering of loon ex vt per maand	1436	1436	1508	1580	1723	1867	2154	2441
landelijke vergoedingen (* bijlage)	709	709	673	640	552	428	333	170
lokaal beleid								
Bijzondere bijstand	75	75	75	75	0	0	0	0
Individuele inkomens toeslag	51	51	51	51	0	0	0	0
Kwijtschelding belasting	33	33	0	0	0	0	0	0
Maatsch. Bijdrageregeling	52	52	52	52	22	0	0	0
Collectieve zorgverzekering	15	15	15	15	15	0	0	0
Extra bijdrage VO	16	16	16	16	16	0	0	0
Jeugdfonds Sport en Cultuur	37	37	37	37	37	0	0	0
Computer regeling	10	10	10	10	10	0	0	0
Totaal lokale vergoeding	289	289	256	256	100	0	0	0
WAT ER BINNEN KOMT	2434	2434	2436	2475	2375	2294	2487	2611

Grafiek: *Echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen, Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde*

Berekening *Echtpaar/samenwonenden met 2 schoolgaande kinderen, Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde, in euro's:*

	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
Stijging inkomen tov bijstands Uitkering	0	0	72	144	287	431	718	1005
Vermindering lokale vergoedingen	0	0	-33	-33	-189	-289	-289	-289
Vermindering landelijke vergoedingen	0	0	-36	-69	-157	-281	-376	-539
Stijging besteedbaar inkomen tov bijstand	0	0	3	42	-59	-139	53	177

Toelichting armoedeval echtpaar / samenwonenden met kinderen Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde

De grafiek en de tabel maken zichtbaar dat de armoedeval toeslaat op het moment dat het gezin 20% meer dan het bijstandsniveau van € 1.436 netto per maand gaat verdienen. Dit gaat bij het harmonisatievoorstel door tot het moment dat het inkomen meer dan € 2.154 bedraagt, dat is 150% van de bijstandsnorm. Vanaf een inkomen hoger dan 110% van de bijstandsnorm is er een armoedeval van € 59 per maand.

Zoals hierboven in rood te zien is, wordt de armoedeval zelfs € 139 per maand bij een inkomen van 130% van de bijstandsnorm. Dit is een inkomensterugval van € 1.668 per jaar. Een vrij dramatische terugval.

De oorzaken van deze armoedeval zijn iets complexer dan bij de hiervoor beschreven armoedeval bij een alleenstaande ouder. Het grote verschil zit in de landelijke toeslagen die afhangen van de absolute hoogte van het loon (gerelateerd aan het wettelijk minimumloon):

- De landelijke toeslagen beginnen bij een echtpaar te dalen na 105% van de bijstandsnorm (in de tabel: vanaf casus 3). De landelijke toeslagen bij de alleenstaande ouder beginnen pas te dalen bij 150% van de bijstandsnorm. Dat komt omdat de bijstandsnorm voor een echtpaar € 1.436 netto per maand bedraagt, en de norm voor een alleenstaande ouder € 1.006 netto per maand. De landelijke toeslagen worden echter niet toegekend op percentages van de bijstandsnorm, maar worden bepaald aan de hand van de absolute hoogte van het loon. In alle gevallen dalen de landelijke toeslagen als dit loon € 1.500 netto per maand bedraagt. Dit staat los van het gegeven of dit loon wordt verdiend door een persoon met of zonder partner. Echter, wanneer een inkomen van € 1.500 netto per maand wordt uitgedrukt in percentages van de bijstandsnorm, dan is dit voor een alleenstaande 160% en voor een echtpaar 110% van de bijstandsnorm.

Verder geldt eveneens:

- De bijzondere bijstand daalt met € 75 per maand vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm.
- De individuele inkomenstoelage van € 51 per maand valt weg als het inkomen hoger is dan 110% van de bijstandsnorm.
- De maatschappelijke bijdrageregeling van € 30 per maand valt weg vanaf een inkomen van 110% van de bijstandsnorm. Ook voor de 2 kinderen verdwijnt deze regeling van € 22 per maand bij de inkomensgrens van 120%.
- De schoolkostenregeling voor kinderen in het voortgezet onderwijs van € 16 per maand en de computerregeling van € 10 per maand eindigen bij 120% van de bijstandsnorm.
- De bijdrage van het Jeugdfonds Sport en Cultuur van € 56 vervalt bij een inkomen hoger dan 120% van de bijstandsnorm (hoewel uitzonderingen mogelijk zijn). Er is geen bijdrage voor zwemles.
- De kwijtschelding van de belastingen van € 33 is niet meer mogelijk bij een inkomen hoger dan de bijstandsnorm.
- En de bijdrage voor de collectieve zorgverzekering van € 15 vervalt bij 120% van de bijstandsnorm

Resumerend is reden van de armoedeval bij echtparen met schoolgaande kinderen het wegvallen van de gemeentelijke regelingen, terwijl tegelijkertijd ook de landelijke toeslagen afnemen.

Echtparen/samenwonenden met kinderen zien pas bij een inkomen van 150% van de bijstandsnorm een stijging van hun besteedbaar inkomen. Er is wel een kleine stijging als ze niet meer dan 105% van

de bijstandsnorm verdienen, maar wanneer ze meer gaan verdienen verdampt deze toename door de armoedeval vrij fors.

Echtparen/samenwonenden met een inkomen vanaf 170% van de bijstandsnorm kennen in het harmonisatievoorstel een netto-stijging van het besteedbaar inkomen van € 117 per maand, bij een netto-inkomensstijging van €1.005 per maand.

5.5 Conclusie Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde

Overzicht armoedeval Harmonisatie Ermelo, Harderwijk, Zeewolde per huishoudtype per maand

In dit overzicht wordt de stijging van het besteedbaar inkomen of de armoedeval voor de 4 huishoudtypes in inkomen ten opzichte van de bijstandsnorm.

Armoedeval per huishoudtype in euro's per maand:

Huishoudtype	Werk 105% bijstandsniveau	Werk 110% bijstandsniveau	Werk 120% bijstandsniveau	Werk 130% bijstandsniveau	Werk 150% bijstandsniveau	Werk 170% bijstandsniveau
Alleenstaande	17	67	6	50	144	270
Alleenstaande met 2 kinderen	17	67	40	40	130	195
Echtpaar zonder kinderen	9	48	-59	-48	144	300
Echtpaar met 2 kinderen	3	42	-59	-139	53	177

In het harmonisatievoorstel is er bij 2 huishoudtypes, echtparen/samenwonenden met en zonder kinderen, een harde armoedeval te zien, die een letterlijk achteruitgang in het inkomen betekent. Ook de alleenstaande kent een kleine armoedeval, maar gaat er ten opzichte van de bijstandsnorm niet op achteruit. Wel is het resultaat qua besteedbaar inkomen erg mager bij 120% van de bijstandsnorm.

Voor het harmonisatievoorstel geldt dat de inkomensgrens voor voorzieningen voor volwassenen 110% van de bijstandsnorm is, en voor de kindregelingen 120%. Dit spreidt het wegvallen van de tegemoetkomingen enigszins.

Omdat in het geval van echtparen/samenwonenden landelijke toeslagen en regelingen eerder worden afgebouwd dan bij alleenstaanden, ontstaat de armoedeval op het moment dat ook lokale regelingen worden afgebouwd. Voor gezinnen met en zonder kinderen gaat het om een stevige inkomensdaling, die zonder compensatie niet op te vangen is.

6. Conclusie en aanbeveling

De centrale vraag ‘Gaan mensen die vanuit de bijstand gaan werken er op enig moment financieel op achteruit omdat het recht op landelijke en/of gemeentelijke regelingen voor inkomensondersteuning wordt afgebouwd of vervalt?’ kan beantwoord worden, maar het antwoord is niet geheel eenduidig.

De gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde hebben Stimulansz gevraagd om antwoorden op de volgende vragen:

1. Is er sprake van een armoedeval en waar ligt deze bij 4 verschillende huishoudtypes:
 - a. alleenstaande zonder kinderen
 - b. alleenstaande met kinderen
 - c. echtpaar/samenwonenden zonder kinderen
 - d. echtpaar/samenwonenden met kinderen?
2. Wat is de hoogte van de armoedeval bij deze verschillende huishoudtypes?
3. Kunnen we inzicht krijgen in de gemeentelijke- en landelijke component van de armoedeval?
4. Hoe kunnen we de armoedeval verminderen/tegengaan?

In de voorgaande hoofdstukken hebben we inzicht gegeven in de vragen 1 t/m 3. Hieruit blijkt dat er bij het huidige beleid van de 3 gemeenten en het voorgenomen harmonisatiebeleid inderdaad een armoedeval optreedt als mensen tussen de 120% -130% van de bijstandsnorm gaan verdienen. Voor gezinnen met kinderen loopt die armoedeval door tot 150% van de bijstandsnorm.

In dit hoofdstuk beantwoorden we de vraag hoe we de armoedeval kunnen verminderen of tegengaan.

6.1 Overall nadelen van de armoedeval

De armoedeval wordt door mensen met een bijstandsuitkering een belangrijke demotiverende factor genoemd voor werkaanvaarding. Dit onderzoek maakt duidelijk dat (meer) gaan werken in sommige gevallen tot een feitelijke inkomensachteruitgang leidt.

Voor een alleenstaande en een alleenstaande ouder geldt dat door het verruimen van het aantal werkuren (indien mogelijk) het inkomen hoger wordt. Als een alleenstaande (ouder) voltijds werkt en het wettelijk minimumloon verdient, zit hij of zij op 143% van de bijstandsnorm. Bij dit inkomen is er geen sprake van een armoedeval.

Echtparen/samenwonenden kunnen beter beiden parttime werken dan dat één van hen voltijds werkt. In het huidige belastingstelsel is bij 2 deeltijdwerkers het belastingvoordeel iets groter. Dit maakt in de netto-berekeningen slechts een marginaal verschil.

De complexiteit van de regelgeving betekent dat er deskundigheid nodig is om een nauwkeurige voorspelling te doen als iemand vanuit de bijstand de stap naar betaalde arbeid zet. “Wat betekent dit dan voor mijn toeslagen?” is een eenvoudige vraag, maar blijkt in de praktijk lastig te beantwoorden.

Zoals het onderzoek laat zien zijn de werkende minima, ook naast hun loon, voor een zeer groot deel aangewezen op landelijke en gemeentelijke toeslagen en bijdragen. Dit financiële belang maakt de angst voor verlies, of voor terugvordering van te veel ontvangen toeslagen, alleen maar groter.

Denken over de armoede, minimabeleid en de armoedeval

Er is al veel geschreven over de gevolgen van leven in armoede. De wetenschap is de laatste jaren steeds meer gaan ontdekken dat niet kunnen rondkomen met je budget veel (chronische) stress in huishoudens oplevert en kinderen in een kansarmere positie plaatst. Veel mensen met een laag inkomen balanceren op de rand van rondkomen en schulden. Zij hebben vaak moeite om hierbij hulp te zoeken. Dit geldt ook voor inwoners met een laag inkomen uit arbeid. Een beroep moeten doen op gemeentelijke regelingen voor inkomensondersteuning is op zich al drempelverhogend.

Deelnemen aan de arbeidsmarkt is vaak meer dan alleen maar kans op financiële vooruitgang. Het levert mensen een zinnige plek in de samenleving en sociale contacten op, als ook dagritme en structuur. Om deze plek op een goede manier in te kunnen vullen, zal er enige rust moeten zijn op het gebied van financiële bestaanszekerheid. Als je je overdag tijdens het werk zorgen maakt over hoe je die avond de kinderen voldoende te eten geeft, is dit funest voor de werknemer zelf, de kinderen en ook voor de werkgever.

De inkomens waarmee we in dit onderzoek rekenen zijn gerelateerd aan de bijstandsnormen. Deze worden gedefinieerd als 'het sociaal minimum'. Dat minimum is geen vetpot en mensen met inkomens die daar net boven komen hebben nog steeds heel weinig bestedingsruimte en mogelijkheden om te participeren in de samenleving.

Dit besef is het fundament onder het minimabeleid van gemeenten. We willen graag dat iedereen – en vooral kinderen - kan meedoen in de samenleving. Minimabeleid maakt dat (financieel) mede mogelijk.

De armoedeval wordt mede veroorzaakt door de wijze waarop in Nederland inkomenspolitiek is vormgegeven; met landelijke toeslagen om de huur, de zorgverzekering, de kinderopvang te kunnen betalen, en lokale regelingen om te kunnen participeren bij een laag inkomen.

Deze systemen kunnen we niet 'zomaar' veranderen, maar we kunnen wel zoeken naar manieren om deze armoedeval zoveel mogelijk te verminderen en tegen te gaan.

6.2 Aanbevelingen voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde

De armoedeval blijft in dit huidige belastingstelsel met toeslagen altijd bestaan, maar kan wel enigszins gedempt worden. Het is voor de gemeente belangrijk om te weten wanneer die val intreedt, wat de hoogte ervan is en hoe die armoedeval beïnvloed kan worden. Het is belangrijk om te zorgen voor voldoende kennis op de juiste plekken om potentiële 'uitstromers' gerust te stellen door zekerheid te bieden. Dat betekent dat de nieuwe loonsituatie moet worden berekend, maar ook dat aan deze voorspelling door de gemeente garanties worden verbonden.

Manieren om de armoedeval te voorkomen of verminderen

Er is een aantal manieren om de armoedeval te voorkomen of te verminderen:

1. Beleidsmatig: geleidelijke afbouw van bijdragen

Een eerste winst is om af te zien van het toetsen aan een al te strikt gehanteerde inkomensgrens. Gemeenten kiezen vaak voor een categoriale definitie van armoede om veel aanvragen te kunnen afhandelen tegen betaalbare uitvoeringskosten. De mogelijkheid om binnen bepaalde marges toch af te kunnen wijken van de inkomensgrens maakt meer maatwerk mogelijk.

De gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde kunnen de mogelijkheid onderzoeken om beleid te voeren waarin het recht op bijdragen geleidelijk afneemt naarmate het inkomen stijgt. Kiezen voor meer spreiding in de inkomensgrenzen kan daaraan een bijdrage leveren.

2. Individueel: ondersteuning en inzicht bieden

Het bespreekbaar maken van de armoedeval bij re-integratie en werkaanvaarding is belangrijk om in een later stadium (problematische) schulden of terugval in de bijstandsuitkering te voorkomen. Inwoners met een deeltijdbaai in de uitkering krijgen deze ondersteuning vaak van de werkcoach. Zulke ondersteuning zou ook breder aangeboden kunnen worden voor inwoners die voltijds werken. Mocht de inwoner met het accepteren van een betaalde baan vanuit de bijstand te maken krijgen met een inkomensachteruitgang, dan kan dit (tijdelijk) financieel gecompenseerd worden, bijvoorbeeld met een armoedevalvergoeding of uitstroompremie.

Om in de spreekkamer eenvoudig uit te kunnen rekenen wat de financiële gevolgen zijn als iemand vanuit de bijstand (meer) gaat werken, heeft Stimulansz de rekentool voor klantmanagers Werkloont ontwikkeld. Dit is een praktisch hulpmiddel om op individueel niveau snel te zien of er sprake zal zijn van een armoedeval en hoe groot die val is. Maar de inzet van Werkloont heeft alleen zin als de gemeente vervolgens ook concrete middelen heeft om deze armoedeval te voorkomen of te verzachten.

3. De armoedevalvergoeding

De gemeente kan de gevolgen van (meer) gaan werken berekenen en een maatbudget beschikbaar stellen, om zo de grootste gaten in de armoedeval te dichten. Het kan gaan om een vergoeding van gerichte onkosten, zoals vervoers- en reiskosten, kosten voor persoonlijke verzorging, representatie en voor kinderopvang.

Een inwoner met een baan en een 'armoedevalvergoeding' is in financiële zin zelfstandiger dan een inwoner met alleen een uitkering.

4. Inkomstenvrijlating en uitstroompremie inzetten

De Participatiewet kent de mogelijkheid inkomsten vrij te laten (art. 31 lid 2n PW). Als een bijstandsgerechtigde vanuit de bijstand in deeltijd gaat werken, kan de gemeente de inkomsten uit arbeid gedurende 6 maanden tot maximaal 25% en een maximumbedrag van ca. € 215 per maand vrijlaten. Dat wil zeggen: niet verrekenen met de bijstand. De uitkeringsgerechtigde houdt hierdoor netto meer over dan de bijstandsnorm. Alleenstaande ouders kunnen na deze algemene vrijlating nog gedurende 30 aaneengesloten maanden een vrijlating van 12.5% van de inkomsten krijgen, met een maximum van ca. € 135 per maand. Voor beide vrijlatingen geldt dat het werk moet bijdragen aan uitstroom uit de bijstand. Maar met werk doet iemand vrijwel altijd werkervaring op en bouwt een netwerk op. Zo zal werk meestal bijdragen aan een mogelijk uitstroom, dus kan de gemeente deze regeling in vrijwel alle gevallen toepassen en de uitkeringsgerechtigde motiveren om aan het werk te gaan of te blijven.

Daarnaast heeft de gemeente de mogelijkheid om een uitstroompremie te geven aan uitkeringsgerechtigden die werk aanvaarden (of voor het voltooien van een opleiding) (art. 31 lid 2j PW). De gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde kennen geen premiebeleid. Deze premie is een stimulans voor mensen om vanuit de bijstand (in deeltijd) te gaan werken en zo uit te stromen of hun kans op uitstroom te vergroten. De uitstroompremie is een mogelijkheid om de armoedeval af te vlakken. Voordat de uitstroompremie wordt ingezet, kan aan de hand van de uitkomsten van dit onderzoek berekend worden wanneer deze het beste ingezet kan worden en hoe hoog de uitstroompremie moet zijn. Het maximumbedrag voor de premie is € 2.570 per kalenderjaar.

5. Voorkomen van onderbenutting

Inwoners met een inkomen tot ongeveer 150% (en soms 170%) van de bijstandsnorm zijn om rond te kunnen komen nog steeds voor een (groot) gedeelte afhankelijk van landelijke toeslagen en gemeentelijke bijdragen. Het voorkomen van onderbenutting of niet-gebruik is een belangrijk gespreksonderwerp in de dienstverlening van de gemeente en het maatschappelijk middenveld. Het inzichtelijk maken van welke (landelijke en lokale) toeslagen en regelingen bij een bepaald inkomen horen, helpt mensen om te weten of ze ergens recht op hebben. BerekenUwRecht of de Voorzieningenwijzer kunnen daarbij behulpzaam zijn.

Tot slot

Om de armoedeval te beperken is aanpassing van het gemeentelijk minimabeleid nodig. De harmonisatie is een goede aanleiding om dit beleid zo te wijzigen dat inwoners die vanuit een bijstandsuitkering gaan werken er financieel daadwerkelijk op vooruit gaan. Daarvoor kan er aan verschillende 'knoppen' gedraaid worden, zoals hierboven is aangegeven.

De harmonisatie biedt de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde de gelegenheid om het armoedebelief te herzien en eenduidig voor de cliënten van Meerinzicht uit te voeren. Binnen de wet- en regelgeving is er ruimte om met een ander beleid te zorgen dat inwoners zich zo min mogelijk door financiële onzekerheid laten beperken en de stap naar betaald werk durven zetten, en daarmee duurzaam uit de bijstand stromen.

7. Bijlage: Overzicht landelijke toeslagen

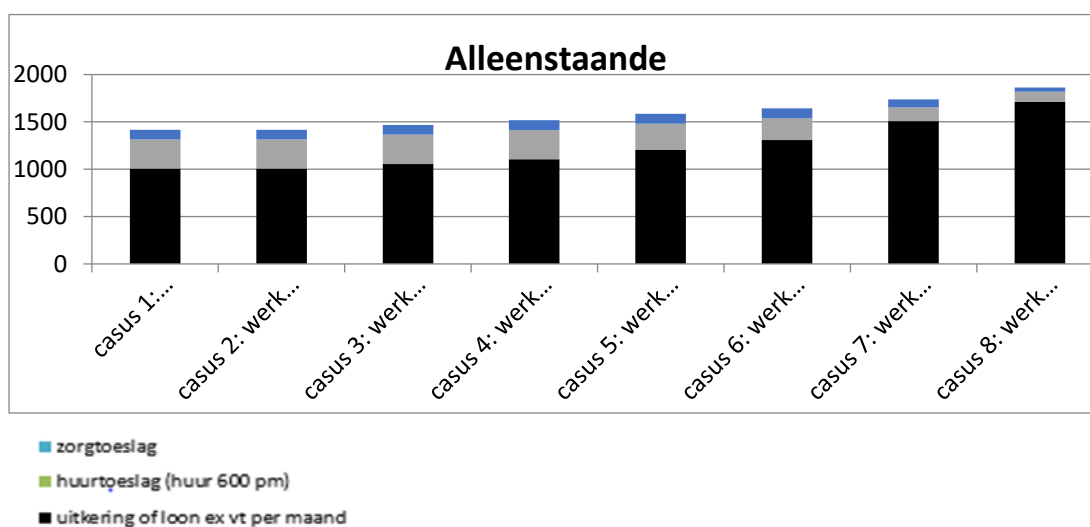
In deze bijlage ziet u de bedragen van de landelijke toeslagen per huishoudtype. Deze bedragen zijn meegenomen in de berekening van de armoedeval op lokaal niveau.

In deze tabellen zijn de huurtoeslag, het kindgebonden budget en de zorgtoeslag opgenomen. De heffingskorting en combinatiekorting zijn verrekend in het fiscaalinkomen voor toeslagen.

De bedragen **in blauw** komen terug in de tabellen per gemeente en het geharmoniseerde model.

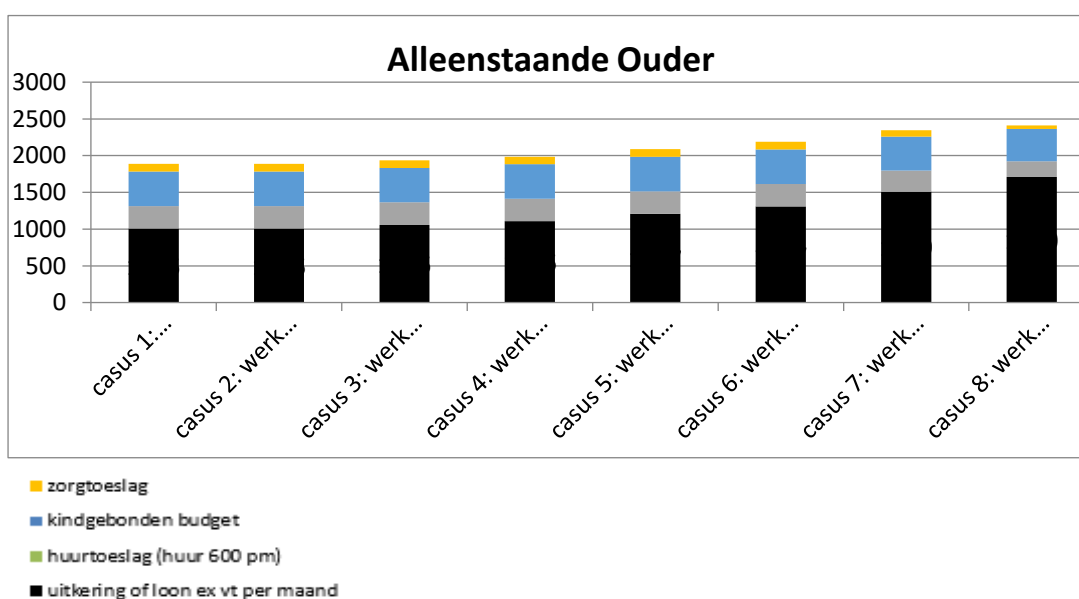
Landelijke toeslagen casus alleenstaande

	casus 1: bijstands uitkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
Fiscaal inkomen voor toeslagen		15086	15847	16593	18032	19622	22664	26398
Uitkering of loon ex vt per maand	1006	1006	1056	1106	1207	1307	1509	1710
Huurtoe- slag (huur 600 pm)	308	308	308	308	274	233	143	108
Kind gebonden budget	0	0	0	0	0	0	0	0
Zorgtoe- slag	104	104	104	104	104	104	86	46
WAT ER BINNEN KOMT	1418	1418	1468	1518	1585	1644	1738	1864
landelijke vergoe- dingen	412	412	412	412	378	337	229	154

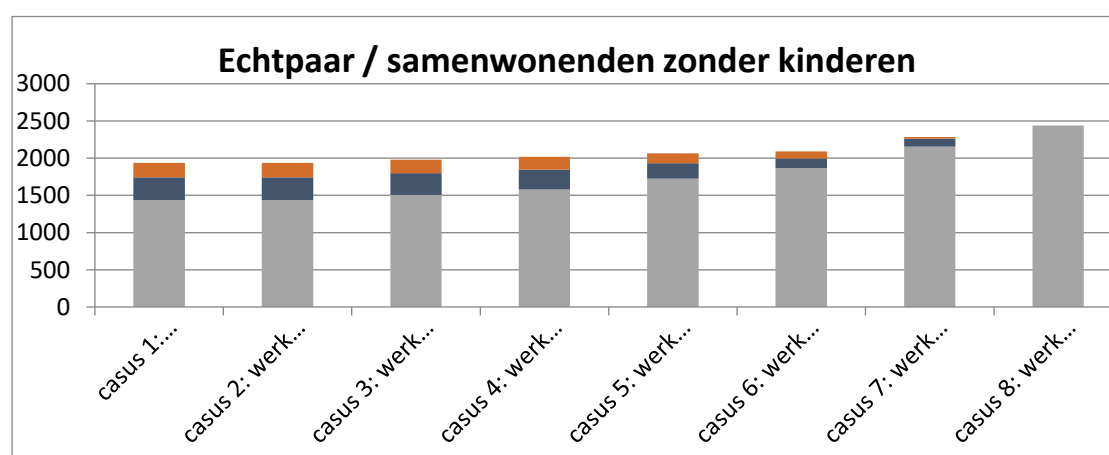

landelijke toeslagen casus alleenstaande ouder met 2 kinderen (bo en vo)

	casus 1: bijstandsu itkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
Fiscaal inkomen voor toeslagen		15086	15847	16593	18032	19622	22664	26398
uitkering of loon ex vt per maand	1006	1006	1056	1106	1207	1307	1509	1710
Huurtoe- slag (huur 600 pm)	308	308	308	308	308	308	288	213
Kind gebonden budget	468	468	468	468	468	468	461	440
Zorg toeslag	104	104	104	104	104	104	86	46
WAT ER BINNEN KOMT	1886	1886	1936,3	1986	2087,2	2187	2344	2409,2
landelijke vergoe- dingen	880	880	880	880	880	880	835	699

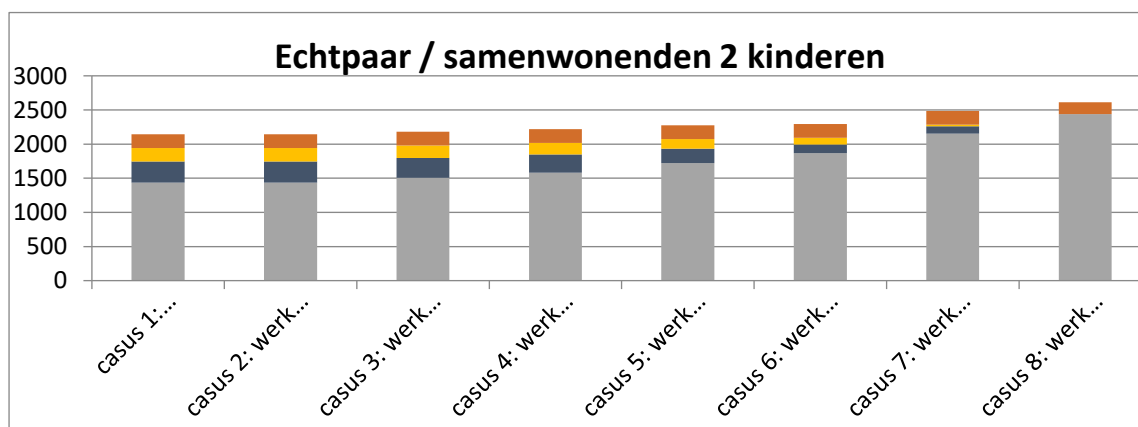
landelijke toeslagen casus echtpaar / samenwonenden zonder kinderen								
	casus 1: bijstandsu itkering	casus 2: werk 100% bijstandsn orm	casus 3: werk 105% bijstandsn orm	casus 4: werk 110% bijstandsn orm	casus 5: werk 120% bijstandsn orm	casus 6: werk 130% bijstandsn orm	casus 7: werk 150% bijstandsn orm	casus 8: werk 170% bijstandsn orm
Fiscaal inkomen voor toeslagen		21572	22650	23715	26619	30104	36810	43932
uitkering of loon ex vt per maand	1436	1436	1508	1580	1723	1867	2154	2441
Huurtoe- slag (huur 600 pm)	308	308	289	268	208	129	108	0
Kind gebonden budget	0	0	0	0	0	0	0	0
Zorg toeslag	193	193	182	170	136	97	23	0
WAT ER BINNEN KOMT	1937	1937	1979	2018	2067	2093	2285	2441
landelijke vergoe- dingen	501	501	471	438	344	226	131	0

■ zorgtoeslag
■ huurtoeslag (huur 600 pm)
■ uitkering of loon ex vt per maand

landelijke toeslagen casus echtpaar/samenwonenden, 2 kinderen (bo en vo)

	casus 1: bijstandsu itkering	casus 2: werk 100% bijstands norm	casus 3: werk 105% bijstands norm	casus 4: werk 110% bijstands norm	casus 5: werk 120% bijstands norm	casus 6: werk 130% bijstands norm	casus 7: werk 150% bijstands norm	casus 8: werk 170% bijstands norm
Fiscaal inkomen voor toeslagen		21572	22650	23715	26619	30104	36810	43932
uitkering of loon ex vt per maand	1436	1436	1508	1580	1723	1867	2154	2441
Huurtoe- slag (huur 600 pm)	308	308	289	268	208	129	108	0
Kind gebonden budget	199	199	182	170	142	97	23	0
Zorg toeslag	202	202	202	202	202	202	202	170
WAT ER BINNEN KOMT	2145	2145	2181	2220	2275	2295	2487	2611
landelijke vergoe- dingen	709	709	673	640	552	428	333	170

■ kindgebonden budget
■ zorgtoeslag
■ huurtoeslag (huur 600 pm)
■ uitkering of loon ex vt per maand